

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 14 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2019

† Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΥΨΩΣΙΣ ΤΟΥ ΤΙΜΙΟΥ ΚΑΙ ΖΩΟΠΟΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ. Μνήμη τῆς C' Οἰκουμενικῆς συνόδου τῆς ἐν Τρούλλῳ (680).

* * * * *

ΤΥΠΙΚΟΝ

Ἐὰν τύχη ἡ παροῦσα Ἑορτὴ ἐν Κυριακῇ, οὐδὲν τῶν Ἀναστασίμων ψάλλεται, οὔτε Εὐαγγέλιον λέγεται Ἐωθινόν, ἀλλὰ πάντα τοῦ Σταυροῦ.

* * * * *

ΕΙΣ ΤΟΝ ΜΙΚΡΟΝ ΕΣΠΕΡΙΝΟΝ

Εἰς τό, Κύριε ἐκέκραξα, ἰσθῶμεν Στίχους δ' καὶ ψάλλομεν Στιχηρὰ προσόμοια.

Ἦχος δ'. Ὡς γενναῖον ἐν Μάρτυσιν.

Στίχ. Ἀπὸ φυλακῆς πρωΐας μέχρι νυκτός, ἀπὸ φυλακῆς πρωΐας ἐλπίσάτω Ἰσραὴλ ἐπὶ τὸν Κύριον.

Ἐψουμένου σου Δέσποτα, ἐν Σταυρῷ συνανύψωσας, τῷ Ἀδὰμ τὴν ἐκπτωτον φύσιν ἅπασαν· διὸ ὑψοῦντες τὸν ἄχραντον, Σταυρόν σου φιλάνθρωπε, τὴν ἐξ ὕψους σου ἰσχύν, ἐξαιτοῦμεν κραυγάζοντες· Σῶσον Ἐψιστε, ὡς Θεὸς ἐλεήμων τοὺς τιμῶντας, τὴν σεπτὴν τε καὶ φωσφόρον, τοῦ σοῦ Σταυροῦ θεῖαν ὑψωσιν.

Στίχ. Ὅτι παρὰ τῷ Κυρίῳ τὸ ἔλεος, καὶ πολλὴ παρ' αὐτῷ λύτρωσις, καὶ αὐτὸς λυτρώσεται τὸν Ἰσραὴλ ἐκ πασῶν τῶν ἀνομιῶν αὐτοῦ.

Ἐψουμένου σου Δέσποτα, ...

Στίχ. Αἰνεῖτε τὸν Κύριον, πάντα τὰ ἔθνη, ἐπαιnéσατε αὐτόν, πάντες οἱ λαοί.

Ψαλμικῶς νυνὶ βλέπομεν, ὑποπόδιον Δέσποτα, ἐνθα πόδες ἔστησαν, σοῦ οἱ ἄχραντοι, σήμερον πόθῳ ὑψοῦμενον, Σταυρόν σου τὸν τίμιον· καὶ ὑψοῦντες εὐσεβῶς, δυσωποῦμέν σε κράζοντες· Πάντας Ἐψιστε, τῷ Σταυρῷ σου τῷ θείῳ ἀγιάσας, σῆς ἀφάτου εὐσπλαγχνίας, μετόχους δεῖξον καὶ χάριτος.

Στίχ. Ὅτι ἐκραταιώθη τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ἡ ἀλήθεια τοῦ Κυρίου μένει εἰς τὸν αἰῶνα.

Ὡς ἀήττητον τρόπαιον, θυρεὸν ἀπροσμάχητον, καὶ ὡς σκῆπτρον ἔνθεον, προσκυνούμεν σου, Σταυρόν Χριστὲ τὸν πανάγιον, δι' οὗ κόσμος σέσωσται, καὶ χορεύει ὁ Ἀδὰμ· γηγενῶν τὰ συστήματα, τοῦτον ἄσμασιν, εὐφημοῦντες τιμῶμεν, καὶ τὴν τούτου, θεῖαν Ἐψωσιν τελοῦντες, τὸν ἰλασμόν ἐξαιτούμεθα.

Δόξα. Καὶ νῦν. Ἦχος β'.

Σύ μου σκέπη κραταιὰ ὑπάρχεις, ὁ τριμερῆς Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ· ἀγίασόν με τῇ δυνάμει σου, ἵνα πίστει καὶ πόθῳ, προσκυνῶ καὶ δοξάζω σε.

Τό· Φῶς ἰλαρόν, τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας Καταξίωσον Κύριε... καὶ τὰ πληρωτικά.

Εἰς τὸν Στίχον, Στιχηρὰ προσόμοια.

Ἦχος β'. Οἶκος τοῦ Ἐφραθᾶ.

Σήμερον τοῦ Χριστοῦ, ὁ Σταυρὸς ἀνυψοῦται, τὸ ζωηφόρον ξύλον, ἐν ᾧ σαρκὶ ἐπάγη, πάντας ἀνακαλούμενος.

Στίχ. Ἐψοῦτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν καὶ προσκυνεῖτε τῷ ὑποποδίῳ τῶν ποδῶν αὐτοῦ. (ἠ΄ 5)

Εὐλον τὸ τοῦ Σταυροῦ, ὑψοῦμενον ὀρῶντες, μεγαλωσύνην δῶμεν, Θεῷ τῷ σταυρωθέντι, σαρκὶ δι' ἀγαθότητα.

Στίχ. Ὁ δὲ Θεὸς βασιλεὺς ἡμῶν πρὸ αἰώνων, εἰργάσατο σωτηρίαν ἐν μέσῳ τῆς γῆς. (ογ' 12)

Χαίροις τὸ τῶν πιστῶν, φυλακτῆριον θεῖον, ἀπροσμάχητον τεῖχος, Σταυρὸς ὁ τοῦ Κυρίου, δι' οὗ ἀπὸ γῆς ἤρθημεν.

Δόξα. Καὶ νῦν. Ὅμοιον.

Δεῦτε χαρμονικῶς, ἀσπασώμεθα πάντες, τὸ σωτήριον ξύλον, ἐν ᾧ ἐξετανύθη, Χριστὸς ἡ ἀπολύτρωσις.

Νῦν ἀπολύεις, Τρισάγιον, τὸ Ἀπολυτίκιον ἐκ τοῦ Μεγάλου Ἐσπερινοῦ καὶ Ἀπόλυσις.

* * * * *

ΕΝ ΤΩ ΜΕΓΑΛΩ ΕΣΠΕΡΙΝΩ

Μετὰ τὸν Προοιμακὸν ψαλμὸν, Συναπτὴ
μεγάλῃ ὑπὸ τοῦ Διακόνου, καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν
ἐκφώνησιν·

Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα...

Εἶτα, εἰ μὲν ἐστὶ Κυριακή, στιχολογοῦμεν τό,
Μακάριος ἀνὴρ, τὸ Κάθισμα ὅλον· εἰδὲ μή,
μετὰ τὸν Προοιμακόν, εὐθὺς τό, Κύριε ἐκέ-
κραξα, ἰστώμεν δὲ Στίχους ς' καὶ ψάλλομεν
Στιχηρὰ προσόμοια, δευτεροῦντες αὐτά.

Ἦχος πλ. β'. Ὅλην ἀποθέμενοι.

Στίχ. Ἐὰν ἀνομίας παρατηρήσης, Κύριε Κύ-
ριε, τίς ὑποστήσεται; ὅτι παρὰ σοὶ ὁ ἴλασμός
ἐστίν.

Σταυρὸς ἀνυψούμενος, τοῦ ἐν αὐτῷ ὑψωθέν-
τος, τὸ πάθος τὸ ἄχραντον, ἀνυμνεῖν προτρέ-
πεται κτίσιν ἅπασαν· ἐν αὐτῷ κτείνας γάρ,
τὸν ἡμᾶς κτείναντα, νεκρωθέντας ἀνεζώωσε,
καὶ κατεκάλλυνε, καὶ εἰς οὐρανοὺς πολιτεύε-
σθαι, ἠξίωσεν ὡς εὐσπλαγχνος, δι' ὑπερβο-
λὴν ἀγαθότητος· ὅθεν γεγηθότες, ὑψώσωμεν
τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ τὴν αὐτοῦ μεγαλύνωμεν
ἄκραν συγκατάβασιν.

Στίχ. Ἐνεκεν τοῦ ὀνόματός σου ὑπέμεινά σε,
Κύριε· ὑπέμεινεν ἡ ψυχὴ μου εἰς τὸν λόγον
σου, ἤλπισεν ἡ ψυχὴ μου ἐπὶ τὸν Κύριον.

Σταυρὸς ἀνυψούμενος, ...

Στίχ. Ἀπὸ φυλακῆς πρωΐας μέχρι νυκτός, ἀ-
πὸ φυλακῆς πρωΐας ἐλπίσάτω Ἰσραὴλ ἐπὶ
τὸν Κύριον.

Μωσῆς προετύπου σε, χεῖρας ἐκτείνας εἰς ὕ-
ψος, καὶ κατατροπούμενος, Ἀμαλήκ τὸν τύ-
ραννον, Σταυρὲ τίμιε, τῶν πιστῶν καύχημα,
Ἀθλητῶν στήριγμα, Ἀποστόλων ἐγκαλλώπι-
σμα, Δικαίων πρόμαχε, πάντων τῶν Ὁσίων
διάσωσμα· διό σε ἀνυψούμενον, βλέπουσα ἡ
κτίσις εὐφραίνεται, καὶ πανηγυρίζει, δοξάζουσα
Χριστὸν τὸν διὰ σοῦ, τὰ διεστῶτα συ-
νάπαντα, ἄκρα ἀγαθότητι.

Στίχ. Ὅτι παρὰ τῷ Κυρίῳ τὸ ἔλεος, καὶ πολ-
λὴ παρ' αὐτῷ λύτρωσις, καὶ αὐτὸς λυτρῶσε-
ται τὸν Ἰσραὴλ ἐκ πασῶν τῶν ἀνομιῶν αὐ-
τοῦ.

Μωσῆς προετύπου σε, ...

Στίχ. Αἰνεῖτε τὸν Κύριον, πάντα τὰ ἔθνη, ἐ-
παινεσατε αὐτόν, πάντες οἱ λαοί.

Σταυρὲ πανσεβάσμιε, ὃν περιέπουσι τάξεις,
Ἀγγέλων γηθόμενοι, σήμερον ὑψούμενος,
θείῳ νεύματι, ἀνυψοῖς ἅπαντας, τοὺς κλοπῆ
βρώσεως, ἀποσθέντας καὶ εἰς θάνατον, κα-
τολισθήσαντας· ὅθεν σε καρδία καὶ χεῖλεσι,
πιστῶς περιπτυσσόμενοι, τὸν ἀγιασμόν ἀρυ-
όμεθα, Ὑψοῦτε βοῶντες, Χριστὸν τὸν ὑπε-
ράγαθον Θεόν, καὶ τὸ αὐτοῦ προσκυνήσατε,
θεῖον ὑποπόδιον.

Στίχ. Ὅτι ἐκραταιώθη τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐφ' ἡ-
μᾶς, καὶ ἡ ἀλήθεια τοῦ Κυρίου μένει εἰς τὸν
αἰῶνα.

Σταυρὲ πανσεβάσμιε, ...

Δόξα. Καὶ νῦν. Ἦχος β'.

Δεῦτε ἅπαντα τὰ ἔθνη, τὸ εὐλογημένον ξύ-
λον προσκυνήσωμεν, δι' οὗ γέγονεν ἡ αἰώνι-
ος δικαιοσύνη· τὸν γὰρ προπάτορα Ἀδάμ, ὁ
ἀπατήσας ἐν ξύλῳ, τῷ Σταυρῷ δελεάζεται·
καὶ πίπτει κατενεχθεὶς πτώμα ἐξαίσιον, ὁ τυ-
ραννίδι κρατήσας τοῦ βασιλείου πλάσματος.
Αἷματι Θεοῦ, ὁ ἰὸς τοῦ ὄφεως ἀποπλύνεται·
καὶ κατάρα λέλυται, καταδίκης δικαίας, ἀδί-
κῳ δίκη τοῦ δικαίου κατακριθέντος· ξύλῳ
γὰρ ἔδει τὸ ξύλον ἰάσασθαι, καὶ πάθει τοῦ ἀ-
παθοῦς, τὰ ἐν ξύλῳ λῦσαι πάθη τοῦ κατακρι-
του. Ἀλλὰ δόξα Χριστὲ Βασιλεῦ, τῇ περι ἡ-
μᾶς σου φρικτῇ οικονομίᾳ, δι' ἧς ἔσωσας
πάντας, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος.

Εἴσοδος καὶ ὁ προεστὼς ἢ ὁ ἀναγνώστης τὴν
ἐπιλύχιον εὐχαριστίαν χῦμα·

Φῶς ἱλαρὸν ἀγίας δόξης, * ἀθανάτου Πα-
τρός, * οὐρανοῦ, ἀγίου, μάκαρος, * Ἰησοῦ
Χριστέ, * ἐλθόντες ἐπὶ τὴν ἡλίου δύσιν, * ἰ-
δόντες φῶς ἔσπερινόν, * ὑμνοῦμεν Πατέρα,
Υἷόν, * καὶ ἅγιον Πνεῦμα, Θεόν. * Ἄξιόν σε
ἐν πᾶσι καιροῖς * ὑμνεῖσθαι φωναῖς αἰσίσαις,
* Υἱὲ Θεοῦ, ζωὴν ὁ διδούς· * διὸ ὁ κόσμος
σὲ δοξάζει.

Καὶ ψάλλεται τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας.

**Τῇ Παρασκευῇ ἐσπέρας.
Ἦχος βαρῦς. Ψαλμὸς νη΄.**

Ὁ Θεὸς ἀντιλήπτωρ μου εἶ· τὸ ἔλεός σου προφθάσει με. (νη΄ 10-11)

Στίχ. α΄. Ἐξελοῦ με ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου, ὁ Θεός, καὶ ἐκ τῶν ἐπανισταμένων ἐπ’ ἐμέ λύτρωσαί με. (νη΄ 2)

Στίχ. β΄. Ῥῥυσαί με ἐκ τῶν ἐργαζομένων τὴν ἀνομίαν καὶ ἐξ ἀνδρῶν αἱμάτων σῶσόν με. (νη΄ 3)

Καὶ τὰ ἀναγνώσματα τῆς ἑορτῆς.

Τῆς Ἐξόδου τὸ Ἀνάγνωσμα
(ιε΄ 22-26, ις΄ 1).

Ἐξῆρε Μωσῆς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἀπὸ θαλάσσης Ἐρυθρᾶς, καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἔρημον Σούρ· καὶ ἐπορεύοντο τρεῖς ἡμέρας ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ οὐχ εὔρισκον ὕδωρ ὥστε πιεῖν. Ἦλθον δὲ εἰς Μερράν, καὶ οὐκ ἠδύναντο πιεῖν ὕδωρ ἐκ Μερρᾶς, πικρὸν γὰρ ἦν· διὰ τοῦτο ἐπωνομάσθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου Πικρία. Καὶ διεγόγγυζεν ὁ λαὸς κατὰ Μωσῆν λέγοντες· Τί πιώμεθα; Ἐβόησε δὲ Μωσῆς πρὸς Κύριον, καὶ ἔδειξεν αὐτῷ Κύριος ξύλον, καὶ ἐνέβαλεν αὐτὸ εἰς τὸ ὕδωρ, καὶ ἐγλυκάνθη τὸ ὕδωρ· ἐκεῖ ἔθετο αὐτῷ δικαιώματα καὶ κρίσεις, καὶ ἐκεῖ αὐτὸν ἐπείραζε καὶ εἶπεν· Ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσῃ Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, καὶ τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιον αὐτοῦ ποιήσῃς, καὶ ἐνωτίσῃ τὰς ἐντολάς αὐτοῦ, καὶ φυλάξῃς πάντα τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, πᾶσαν νόσον, ἣν ἐπήγαγον τοῖς Αἰγυπτίοις, οὐκ ἐπάξω ἐπὶ σέ· ἐγὼ γὰρ εἰμι Κύριος ὁ ἰώμενός σε. Καὶ ἦλθον εἰς Αἰλεῖμ, καὶ ἦσαν ἐκεῖ δώδεκα πηγαὶ ὑδάτων, καὶ ἑβδομήκοντα στελέχη φοινίκων· παρενέβαλον δὲ ἐκεῖ παρὰ τὰ ὕδατα. Ἀπῆραν δὲ ἐξ Αἰλεῖμ, καὶ ἦλθε πᾶσα ἡ συναγωγή υἱῶν Ἰσραὴλ εἰς τὴν ἔρημον Σίν, ὃ ἐστὶν ἀναμέσον Αἰλεῖμ καὶ ἀναμέσον Σινά.

Παροιμιῶν τὸ Ἀνάγνωσμα (γ΄ 11-18).

Υἱέ, μὴ ὀλιγώρει παιδείας Κυρίου, μηδὲ ἐκλύου ὑπ’ αὐτοῦ ἐλεγχόμενος. Ὅν γὰρ ἀγαπᾷ Κύριος, παιδεύει· μαστιγοῖ δὲ πάντα υἱόν, ὃν παραδέχεται. Μακάριος ἄνθρωπος, ὃς εὖ-

ρε σοφίαν, καὶ θνητός, ὃς οἶδε φρόνησιν. Κρεῖσσον γὰρ αὐτὴν ἐμπορεύεσθαι, ἢ χρυσοῦ καὶ ἀργυρίου θησαυρούς. Τιμιώτερα δὲ ἐστὶ λίθων πολυτελῶν· οὐκ ἀντιτάσσεται αὐτῇ οὐδὲν πονηρόν· εὐγνωστός ἐστὶ πᾶσι τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτήν· πᾶν δὲ τίμιον, οὐκ ἄξιον αὐτῆς ἐστί. Μῆκος γὰρ βίου καὶ ἔτη ζωῆς ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτῆς· ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ αὐτῆς πλοῦτος καὶ δόξα. Ἐκ τοῦ στόματος αὐτῆς ἐκπορεύεται δικαιοσύνη· νόμον δὲ καὶ ἔλεον ἐπὶ γλώσσης φορεῖ. Αἱ ὁδοὶ αὐτῆς ὁδοὶ καλαῖ, καὶ πᾶσαι αἱ τρίβοι αὐτῆς μετ’ εἰρήνης. Ξύλον ζωῆς ἐστὶ πᾶσι τοῖς ἀντεχομένοις αὐτῆς, καὶ τοῖς ἐπερειδομένοις ἐπ’ αὐτήν, ὡς ἐπὶ Κύριον ἀσφαλῆς.

Προφητείας Ἡσαΐου τὸ Ἀνάγνωσμα
(ξ΄ 11-16).

Τάδε λέγει Κύριος· Ἀνοιχθήσονται αἱ πύλαι σου Ἱερουσαλήμ διὰ παντός, ἡμέρας καὶ νυκτὸς οὐ κλεισθήσονται, τοῦ εἰσαγαγεῖν πρὸς σὲ δύναμιν ἐθνῶν, καὶ βασιλεῖς αὐτῶν ἀγομένους. Τὰ γὰρ ἔθνη καὶ οἱ βασιλεῖς, οἳ τινές σου οὐ δουλεύσουσιν, ἀπολοῦνται, καὶ τὰ ἔθνη ἐρημία ἐρημωθήσονται. Καὶ ἡ δόξα τοῦ Λιβάνου πρὸς σὲ ἥξει, ἐν κυπαρίσσῳ καὶ πεύκῃ καὶ κέδρῳ, ἅμα δοξάσαι τὸν τόπον τὸν ἅγιόν μου, καὶ τὸν τόπον τῶν ποδῶν μου δοξάσω. Καὶ πορεύσονται πρὸς σὲ δεδουκότες οἱ υἱοὶ τῶν ταπεινωσάντων σε καὶ παροξυνάντων σε, καὶ προσκυνήσουσιν ἐπὶ τὰ ἴχνη τῶν ποδῶν σου πάντες οἱ παροξυνάντες σε, καὶ κληθήσῃ Πόλις Κυρίου Σιών τοῦ ἁγίου Ἰσραὴλ, διὰ τὸ γεγενῆσθαί σε καταλελειμμένην καὶ μεμισημένην, καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν σοι· καὶ θήσω σε ἀγαλλίαμα αἰώνιον, εὐφροσύνην γενεαῖς γενεῶν. Καὶ θηλάσεις γάλα ἐθνῶν, καὶ πλοῦτον βασιλέων φάγεσαι· καὶ γνώσῃ, ὅτι ἐγὼ Κύριος ὁ σφάζων σε, καὶ ὁ ἐξαιρούμενός σε ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ.

**Ἐκτενής, τό· Καταξίωσον,
Πληρωτικά, Κεφαλοκλισία.**

Εἰς τὴν Λιτὴν, Ἰδιόμελα.

Ἦχος α΄. Ἀνδρέου Ἱεροσολυμίτου.

Σήμερον ὡς ἀληθῶς, ἡ ἀγιόφθογγος ῥῆσις τοῦ Δαυὶδ πέρας εἴληφεν· ἰδοὺ γὰρ ἐμφανῶς, τὸ τῶν ἀχράντων ποδῶν σου προσκυνοῦμεν ὑποπόδιον· καὶ ἐν τῇ τῶν περυγῶν σου ἐλπίζοντες σκιᾷ, πανοικτίρμον βοῶμέν σοι· Σημειωθήτω ἐφ' ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου, καὶ ἀνύψωσον τοῦ ὀρθοδόξου λαοῦ σου τὸ κέρασ, τῇ τοῦ τιμίου Σταυροῦ σου ἀνυψώσαι, Χριστέ πολυέλεε.

Ὁ αὐτός.

Τὸ φυτευθὲν ἐν Κρανίου τόπῳ ξύλον τῆς ὄντως ζωῆς, ἐν ᾧ εἰργάσατο σωτηρίαν ὁ τῶν αἰῶνων Βασιλεύς, ἐν μέσῳ τῆς γῆς, ὑψούμενον σήμερον, ἀγιάζει τοῦ κόσμου τὰ πέρατα, καὶ ἐγκαινίζεται τῆς Ἀναστάσεως ὁ οἶκος· ἀγάλλονται Ἄγγελοι ἐν οὐρανῷ, καὶ εὐφραίνονται ἄνθρωποι ἐπὶ τῆς γῆς, δαυϊτικῶς βοῶντες καὶ λέγοντες· Ὑψοῦτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν, καὶ προσκυνεῖτε τῷ ὑποποδίῳ τῶν ποδῶν αὐτοῦ, ὅτι ἅγιος ἐστίν, ὁ παρέχων τῷ κόσμῳ τὸ μέγα ἔλεος.

Ὁ αὐτός.

Προτυπῶν τὸν Σταυρόν σου Χριστέ, ὁ πατριάρχης Ἰακώβ, τοῖς ἐγγόνις τὴν εὐλογίαν χαριζόμενος, ἐπὶ ταῖς κάραις ἐναλλάξ τὰς χειρᾶς ἐπέθηκε· τοῦτον δὲ Σωτὴρ ἡμεῖς σήμερον ἀνυψοῦντες κραυγάζομεν· Δώρησαι τῷ φιλοχρίστῳ βασιλεῖ τὸ νίκος, ὡς Κωνσταντῖνῳ τὸ τρόπαιον.

Ἦχος β΄. Θεοφάνους.

Θεῖος θησαυρὸς ἐν γῇ κρυπτόμενος, τοῦ Ζωοδότου ὁ Σταυρός, ἐν οὐρανοῖς ἐδείκνυτο βασιλεῖ εὐσεβεῖ, νίκης κατ' ἐχθρῶν ὑπογραμμὸν δηλῶν νοερόν· ὃν γεγηθῶς πίστει καὶ πόθῳ, θεόθεν ἀναδραμὸν πρὸς θεωρίας ὕψωσιν, σπουδῇ μεγίστη ἐκ γῆς λαγόνων ἀνέφηγεν, εἰς κόσμου λύτρον, καὶ σωτηρίαν τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Ὁ αὐτός. Κυπριανοῦ.

Ἡ τῶν χειρῶν ἐναλλαγή τοῦ Πατριάρχου Ἰακώβ, ἐπ' εὐλογία τῶν τέκνων, τὸ κραταῖον

τοῦ Σταυροῦ σου προεδήλωσε σύμβολον· ὃν περ ἡμεῖς κατέχοντες ἀρράγες φυλακτήριον, τὴν τῶν δαιμόνων πανσθενῶν ἐκδιώκομεν φάλαγγα· καὶ τοῦ Βελίαρ ἐν αὐτῷ τὴν ὄφρυν καταβαλόντες, τοῦ ἐχθίστου Ἀμαλήκ τροπούμεθα τὴν πανώλεθρον δύναμιν. Αὐτὸν καὶ νῦν ἀνυψούμενον, εὐσεβοφρόνως οἱ πιστοί, εἰς ἰλασμόν ἀμαρτιῶν, τῇ σῇ ἀγαθότητι, ἐν πολλῷ πλείονι φωνῇ βοῶντες προσφέρομεν· Κύριε ἐλέησον, ὁ ἐκ Παρθένου σαρκωθείς· οἴκτειρον τὸ τῶν χειρῶν σου ἀγαθέ, σοφὸν δημιούργημα.

Ὁ αὐτός. Λέοντος Δεσπότη.

Σύ μου σκέπη κραταῖα ὑπάρχεις, ὁ τριμερῆς Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ· ἀγίασόν με τῇ δυνάμει σου, ἵνα πίστει καὶ πόθῳ, προσκυνῶ καὶ δοξάζω σε.

Ἦχος δ΄.

Κροτήσωμεν σήμερον ἄσματικὴν πανήγυριν, καὶ φαιδρῷ τῷ προσώπῳ, καὶ τῇ γλώττῃ τρανῶς βοήσωμεν· Ὁ δι' ἡμᾶς Χριστέ, κρίσιν καταδεξάμενος, καὶ ἐμπτυσμοὺς καὶ μάστιγας, καὶ τὸ κόκκινον περιβαλλόμενος, καὶ ἐν Σταυρῷ ἀνελθὼν· ὃν ἰδὼν ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη, τὸ φέγγος ἀπέκρυσαν, καὶ τῷ φόβῳ γῆ ἐσειετο, καὶ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη διχῶς· αὐτὸς καὶ νῦν δώρησαι τὸν Σταυρόν σου τὸν τίμιον, ἡμῖν φρουρόν καὶ φύλακα, καὶ ἐλατῆρα τῶν δαιμόνων, ἵνα πάντες προσπτυσσόμενοι, βοῶμεν αὐτῷ· Σῶσον ἡμᾶς Σταυρὲ τῇ δυνάμει σου· ἀγίασον ἡμᾶς τῇ λαμπρότητί σου, τίμιε Σταυρέ, καὶ κραταίωσον ἡμᾶς τῇ ὑψώσει σου· ὅτι φῶς ἡμῖν δεδώρησαι, καὶ σωτηρίαν τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Ὁ αὐτός. Ανατολίου.

Φωτολαμπῆς ἀστέρων τύπος, προεδείκνυε Σταυρέ, τρόπαιον νίκης εὐσεβεῖ ἄνακτι τῷ πάνν· οὗ ἡ μήτηρ Ἑλένη ἀνευραμένη, κοσμοφανῆ πεποίηκε· καὶ σὲ σήμερον ἀνυψοῦντες τῶν πιστῶν αἱ χορεῖαι, κραυγάζομεν· Φώτισον ἡμᾶς τῇ ἐλλάμψει σου, Σταυρὲ ζωφόρε· ἀγίασον ἡμᾶς τῇ ἰσχύι σου, πανσέβαστε Σταυρέ· καὶ κράτυνον ἡμᾶς τῇ ὑψώσει σου, ὑψούμενος πρὸς παράταξιν ἐχθρῶν.

Δόξα. Καὶ νῦν. Ὁ αὐτός. **Ανατολίου.**

Τοῦ τιμίου Σταυροῦ Χριστὲ τὴν ἐνέργειαν, προδιατυπώσας Μωυσῆς, ἐτροπώσατο τὸν ἐναντίον Ἀμαλήκ, ἐν τῇ ἐρήμῳ Σινᾶ· ὅτε γὰρ ἐφήπλου τὰς χεῖρας, Σταυροῦ τὸν τύπον ποιῶν, ἐνίσχυεν ὁ λαός· νυνὶ τῶν πραγμάτων ἢ ἔκβασις εἰς ἡμᾶς πεπλήρωται· Σήμερον Σταυρὸς ὑψοῦται, καὶ δαίμονες φυγαδεύονται. Σήμερον ἢ κτίσις πᾶσα ἐκ τῆς φθορᾶς ἠλευθέρωται· πάντα γὰρ διὰ Σταυροῦ ἐπέλαμψεν ἡμῖν τὰ χαρίσματα· διὸ γηθόμενοι πάντες, προσπίπτομέν σοι, λέγοντες· Ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου Κύριε, δόξα σοι.

Εἰς τὸν Στίχον, Στιχηρὰ Προσόμοια.

Ἦχος πλ. α΄. Χαίροις ἀσκητικῶν.

Χαίροις ὁ ζωηφόρος Σταυρός, τῆς εὐσεβείας τὸ ἀήττητον τρόπαιον, ἢ θύρα τοῦ Παραδείσου, ὁ τῶν πιστῶν στηριγμός, τὸ τῆς Ἐκκλησίας περιτείχισμα· δι' οὗ ἐξηφάνισται ἡ φθορὰ καὶ κατήρηται, καὶ κατεπόθη τοῦ θανάτου ἡ δύναμις, καὶ ὑψώθημεν, ἀπὸ γῆς πρὸς οὐράνια. Ὅπλον ἀκαταμάχητον, δαιμόνων ἀντίπαλε, δόξα Μαρτύρων, Ὁσίων, ὡς ἀληθῶς ἐγκαλλώπισμα, λιμὴν σωτηρίας, ὁ δωρούμενος τῷ κόσμῳ τὸ μέγα ἔλεος.

Στίχ. Ὑψοῦτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν καὶ προσκυνεῖτε τῷ ὑποποδίῳ τῶν ποδῶν αὐτοῦ. (Ἠγ' 5)

Χαίροις ὁ τοῦ Κυρίου Σταυρός, δι' οὗ ἐλύθη τῆς ἀρᾶς τὸ ἀνθρώπινον, τῆς ὄντως χαρᾶς σημεῖον, ὁ καταράσσων ἐχθρούς, ἐν τῇ σῆ ὑψώσει πανσεβάσμιε· ἡμῶν ἢ βοήθεια, βασιλέων κραταίωμα, σθένος δικαίων, ἱερέων εὐπρέπεια· ὁ τυπούμενος, καὶ δεινῶν ἐκλυτρούμενος· ράβδος ἢ τῆς δυνάμεως, ὑφ' ἧς ποιμαίνομεθα· ὄπλον εἰρήνης ἐν φόβῳ, ὃ περιέπουσιν Ἄγγελοι· Χριστοῦ θεία δόξα, τοῦ παρέχοντος τῷ κόσμῳ τὸ μέγα ἔλεος.

Στίχ. Ὁ δὲ Θεὸς βασιλεὺς ἡμῶν πρὸ αἰώνων, εἰργάσατο σωτηρίαν ἐν μέσῳ τῆς γῆς. (ογ' 12)

Χαίροις ὁ τῶν τυφλῶν ὁδηγός, τῶν ἀσθενούντων ἰατρός, ἢ ἀνάστασις, ἀπάντων τῶν τεθνεώτων, ὁ ἀνυψώσας ἡμᾶς, εἰς φθορὰν πεσόντας, Σταυρὲ τίμιε· δι' οὗ διαλέλυται, ἢ φθορὰ καὶ ἐξήνηθησεν, ἢ ἀφθαρσία, καὶ βροτοὶ ἐθεώθημεν, καὶ διάβολος, παντελῶς καταβέβληται. Σήμερον, ἀνυψούμενον, χερσὶ καθορῶντές σε, Ἀρχιερέων ὑψοῦμεν, τὸν ὑψωθέντα ἐν μέσῳ σου, καὶ σὲ προσκυνούμεν, ἀρυόμενοι πλουσίως τὸ μέγα ἔλεος.

Δόξα. Καὶ νῦν. **Ἦχος πλ. δ΄.**

Ἰωάννου Μοναχοῦ.

Ὅνπερ πάλαι Μωυσῆς, προτυπώσας ἐν ἑαυτῷ, τὸν Ἀμαλήκ καταβαλὼν ἐτροπώσατο· καὶ Δαυὶδ ὁ μελωδός, ὑποπόδιόν σοι βοῶν, προσκυνεῖσθαι διετάξατο, τίμιον Σταυρόν σου Χριστὲ ὁ Θεός, σήμερον ἀμαρτωλοὶ προσκυνοῦντες χεῖλεσιν ἀναξίοις, σὲ τὸν καταξιώσαντα, παγῆναι ἐν αὐτῷ, ἀνυμνοῦντες βοῶμέν σοι· Κύριε, σὺν τῷ ληστῇ τῆς βασιλείας σου ἀξίωσον ἡμᾶς.

Τό, Νῦν ἀπολύεις... τὸ Τρισάγιον· καὶ τὸ Ἀπολυτίκιον. Ἦχος α΄. (ἐκ γ')

Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου, καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου, νίκας τοῖς βασιλεῦσι κατὰ βαρβάρων δωρούμενος, καὶ τὸ σὸν φυλάττων, διὰ τοῦ Σταυροῦ σου πολίτευμα.

Ἀπόλυσις: Ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν, ταῖς πρεσβείαις τῆς παναχράντου αὐτοῦ μητρὸς, δυνάμει τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ, οὗ τὴν ὑψωσιν ἐορτάζομεν, προστασίαις τῶν τιμίων...

Δι' εὐχῶν... Ἀμήν.

Εἰς τὸν Ὁρθρον

**Μετὰ τὸν Ἐξάψαλμον,
Συναπτὴ μεγάλη, μεθ' ἣν ἐκφώνησις·
Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα...**

Ἦχος α΄.

Θεὸς Κύριος, καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.

Στίχ. α΄. Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ, ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

Θεὸς Κύριος, καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν...

Στίχ. β΄. Πάντα τὰ ἔθνη ἐκύκλωσάν με, καὶ τῷ ὀνόματι Κυρίου ἠμυνάμην αὐτούς.

Θεὸς Κύριος, καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν...

Στίχ. γ΄. Παρὰ Κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἐστὶ θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν.

Θεὸς Κύριος, καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν...

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ

Ἀπολυτίκιον. ᾠχος α΄. (ἐκ γ΄)

Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου, καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου, νίκας τοῖς βασιλεῦσι κατὰ βαρβάρων δωρούμενος, καὶ τὸ σὸν φυλάττων, διὰ τοῦ Σταυροῦ σου πολίτευμα.

Συναπτὴ μικρά, μεθ' ἣν ἐκφώνησις:
Ὅτι σὸν τὸ κράτος...

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ

Μετὰ τὴν α΄ Στιχολογίαν, Κάθισμα.

ᾠχος α΄. Τοῦ λίθου σφραγισθέντος.

Τοῦ Σταυροῦ σου τὸ ξύλον προσκυνοῦμεν Φιλάνθρωπε, ὅτι ἐν αὐτῷ προσηλώθης ἡ Ζωὴ ἢ τῶν ἀπάντων. Παράδεισον ἠνέφξας Σωτήρ, τῷ πίστει προσελθόντι σοι ληστή· καὶ τρυφῆς κατηξιώθη, ὁμολογῶν σοι, Μνήστητί μου Κύριε. Δέξαι ὡς περ ἐκείνον καὶ ἡμᾶς, κραυγάζοντας· Ἠμάρτομεν, πάντες τῇ εὐσπλαγχνίᾳ σου, μὴ ὑπερίδης ἡμᾶς.

Δόξα. Καὶ νῦν. **Τὸ αὐτό.**

Τοῦ Σταυροῦ σου τὸ ξύλον ...

Μετὰ τὴν β΄ Στιχολογίαν, Κάθισμα.

ᾠχος πλ. β΄.

Μόνον ἐπάγη τὸ ξύλον Χριστέ τοῦ Σταυροῦ σου, τὰ θεμέλια ἐσαλεύθη τοῦ θανάτου Κύριε· ὄν γὰρ κατέπτε πόθῳ ὁ Ἄδης, ἀπήμεσε τρόμφ· ἔδειξας ἡμῖν τὸ σωτήριόν σου Ἄγιε, καὶ δοξολογοῦμέν σε, Υἱὲ Θεοῦ, ἐλέησον ἡμᾶς.

Δόξα. Καὶ νῦν. **Τὸ αὐτό.**

Μόνον ἐπάγη τὸ ξύλον ...

Μετὰ τὸν Πολυέλεον, Κάθισμα.

ᾠχος πλ. δ΄. Τὸ προσταχθέν.

Προδιετύπου μυστικῶς πάλαι τῷ χρόνῳ, ὁ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυῆ, Σταυροῦ τὸν τύπον, ὡς τὰς χεῖρας ἐξέτεινε σταυροφανῶς Σωτήρ μου· καὶ ἔστη ὁ ἥλιος ἕως ἐχθρούς, ἀνεῖλεν, ἀνθισταμένους σοὶ τῷ Θεῷ· νῦν δὲ οὗτος ἐσκότισται, ἐπὶ Σταυροῦ σε ὀρῶν, θανάτου κράτος λύνοντα, καὶ τὸν Ἄδην σκυλεύοντα.

Δόξα. Καὶ νῦν. **Τὸ αὐτό.**

Προδιετύπου μυστικῶς πάλαι τῷ χρόνῳ, ...

ΑΝΑΒΑΘΜΟΙ, ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΝ

Οἱ Ἀναβαθμοί· τὸ α΄ Ἀντίφωνον τοῦ δ΄ ἤχου.

Ἀντίφωνον Α΄.

Ἐκ νεότητός μου * πολλὰ πολεμεῖ με πάθη· * ἀλλ' αὐτὸς ἀντιλαβοῦ, * καὶ σῶσον Σωτήρ μου. (δίς)

Οἱ μισοῦντες Σιών, * αἰσχύνθητε ἀπὸ τοῦ Κυρίου· * ὡς χόρτος γάρ, πυρὶ * ἔσεσθε ἀπεξηραμένοι. (δίς)

Δόξα.

Ἄγιω Πνεύματι * πᾶσα ψυχὴ ζωοῦται, * καὶ καθάρσει ὑψοῦται, * λαμπρύνεται, * τῇ τριαδικῇ μονάδι * ἱεροκρυφίως.

Καὶ νῦν.

Ἄγιω Πνεύματι, * ἀναβλύζει τὰ τῆς χάριτος ρεῖθρα, * ἀρδεύοντα, * ἅπασαν τὴν κτίσιν * πρὸς ζωογονίαν.

Προκείμενον. Ψαλμὸς 143' (97).

Εἶδον πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. (143' 3)

Στίχ. α΄. Ἄσατε τῷ Κυρίῳ ἄσμα καινόν, ὅτι θαυμαστά ἐποίησεν ὁ Κύριος. (143' 1)

Εἶδον πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς ...

Στίχ. β'. Ἐγνώρισε Κύριος τὸ σωτήριον αὐτοῦ, ἐναντίον τῶν ἐθνῶν ἀπεκάλυψε τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ. (ψ' 2)

Εἶδοσαν πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς ...

ΤΑΞΙΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ ΟΡΘΟΥ

Ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Κύριε, ἐλέησον.

Ὁ ἱερεύς· Ὅτι ἅγιος εἶ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ...

Ἀμήν.

Σταθερὸν Προκείμενον ὄρθρου.

Ἦχος β'. Ψαλμὸς ρν' (150).

Πᾶσα πνοὴ αἰνεσάτω τὸν Κύριον. (ρν' 6)

Στίχ. α'. Αἰνεῖτε τὸν Θεὸν ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν στερεώματι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. (ρν' 1)

Πᾶσα πνοὴ αἰνεσάτω τὸν Κύριον. (ρν' 6)

Στίχ. β'. Αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν κυμβάλοις εὐήχοις, αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν κυμβάλοις ἀλαλαγμοῦ. (ρν' 5)

Πᾶσα πνοὴ αἰνεσάτω τὸν Κύριον. (ρν' 6)

Εὐαγγέλιον.

Ὁ διάκονος· Καὶ ὑπὲρ τοῦ καταξιωθῆναι ἡμᾶς τῆς ἀκροάσεως τοῦ ἁγίου Εὐαγγελίου Κυρίου τὸν Θεὸν ἡμῶν ἱκετεύσωμεν.

Κύριε, ἐλέησον. (γ')

Ὁ διάκονος· Σοφία· ὀρθοί· ἀκούσωμεν τοῦ ἁγίου Εὐαγγελίου.

Ὁ ἱερεύς· Εἰρήνη πᾶσι.

Καὶ τῷ Πνεύματί σου.

Ὁ ἱερεύς· Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην ἁγίου Εὐαγγελίου τὸ ἀνάγνωσμα.

Ὁ διάκονος· Πρόσχωμεν.

Δόξα σοι, Κύριε, δόξα σοι.

Ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τῶν βημοθύρων ἀναγινώσκει τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Ὁρθρου.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην (ιβ' 28-36).

Εἶπεν ὁ Κύριος· Πάτερ, δόξασόν σου τὸ ὄνομα. Ἦλθεν οὖν φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· Καὶ ἐδόξασα καὶ πάλιν δοξάσω. Ὁ οὖν ὄχλος ὁ ἐστὼς καὶ ἀκούσας ἔλεγεν βροντὴν γεγενῆσθαι· ἄλλοι ἔλεγον· Ἄγγελος αὐτῷ λελάληκεν. Ἀπεκρίθη καὶ εἶπεν Ἰησοῦς· Οὐ δι' ἐμὲ ἢ φωνὴ αὕτη γέγονεν, ἀλλὰ δι' ὑμᾶς. Νῦν κρίσις ἐστὶν τοῦ κόσμου τούτου, νῦν ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου ἐκβληθήσεται ἔξω· καὶ γὰρ ἐὰν ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς, πάντας ἐλκύσω πρὸς ἑμαυτόν. Τοῦτο δὲ ἔλεγεν σημαίνων ποίῳ θανάτῳ ἤμελλεν ἀποθνήσκειν. Ἀπεκρίθη οὖν αὐτῷ ὁ ὄχλος· Ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐκ τοῦ νόμου ὅτι ὁ Χριστὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ πῶς σὺ λέγεις ὅτι δεῖ ὑψωθῆναι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; τίς ἐστὶν οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου; Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἔτι μικρὸν χρόνον τὸ φῶς ἐν ὑμῖν ἐστίν. περιπατεῖτε ὡς τὸ φῶς ἔχετε, ἵνα μὴ σκοτία ὑμᾶς καταλάβῃ· καὶ ὁ περιπατῶν ἐν τῇ σκοτίᾳ οὐκ οἶδεν ποῦ ὑπάγει. Ὡς τὸ φῶς ἔχετε, πιστεύετε εἰς τὸ φῶς, ἵνα υἱοὶ φωτὸς γένησθε.

Δόξα σοι, Κύριε, δόξα σοι.

Ὁ Προεστὼς ἢ ὁ Ἀναγνώστης·

Ἀνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενοι, * προσκυνήσωμεν ἅγιον Κύριον Ἰησοῦν, * τὸν μόνον ἀναμάρτητον. * Τὸν σταυρόν σου, Χριστέ, προσκυνούμεν * καὶ τὴν ἁγίαν σου ἀνάστασιν * ὑμνοῦμεν καὶ δοξάζομεν. * σὺ γὰρ εἶ Θεὸς ἡμῶν, * ἐκτός σου ἄλλον οὐκ οἶδαμεν, * τὸ ὄνομά σου ὀνομάζομεν. * Δεῦτε πάντες οἱ πιστοὶ προσκυνήσωμεν * τὴν τοῦ Χριστοῦ ἁγίαν ἀνάστασιν. * ἰδοὺ γὰρ ἦλθε διὰ τοῦ Σταυροῦ * χαρὰ ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ. * Διὰ παντὸς εὐλογοῦντες τὸν Κύριον, * ὑμνοῦμεν τὴν ἀνάστασιν αὐτοῦ. * Σταυρόν γὰρ ὑπομείνας δι' ἡμᾶς, * θανάτῳ θάνατον ὤλεσεν.

Εἶτα τὸν ν' ψαλμόν, χύμα.

Ἐλέησόν με, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου ἐξάλειψον τὸ ἀνόμημά μου.

Ἐπὶ πλεῖον πλῦνόν με ἀπὸ τῆς ἀνομίας μου
καὶ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας μου καθάρισόν με.

Ὅτι τὴν ἀνομίαν μου ἐγὼ γινώσκω, καὶ ἡ ἁ-
μαρτία μου ἐνώπιόν μου ἐστὶ διὰ παντός.

Σοὶ μόνῳ ἤμαρτον καὶ τὸ πονηρὸν ἐνώπιόν
σου ἐποίησα, ὅπως ἂν δικαιωθῆς ἐν τοῖς λό-
γοις σου καὶ νικήσῃς ἐν τῷ κρίνεσθαί σε.

Ἴδου γὰρ ἐν ἀνομίαις συνελήφθην, καὶ ἐν ἁ-
μαρτίαις ἐκίσσησέ με ἡ μήτηρ μου.

Ἴδου γὰρ ἀλήθειαν ἠγάπησας, τὰ ἄδηλα καὶ
τὰ κρύφια τῆς σοφίας σου ἐδήλωσάς μοι.

Ῥαντιεῖς με ὑσώπῳ, καὶ καθαρισθήσομαι·
πλυνεῖς με, καὶ ὑπὲρ χιόνα λευκανθήσομαι.

Ἀκουτιεῖς μοι ἀγαλλίασιν καὶ εὐφροσύνην·
ἀγαλλιάσονται ὅστέα τεταπεινωμένα.

Ἀπόστρεψον τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ τῶν ἁ-
μαρτιῶν μου καὶ πάσας τὰς ἀνομίας μου ἐξά-
λειψον.

Καρδίαν καθαρὰν κτίσον ἐν ἐμοί, ὁ Θεός,
καὶ πνεῦμα εὐθές ἐγκαίνισον ἐν τοῖς ἐγκάτοις
μου.

Μὴ ἀπορρίψῃς με ἀπὸ τοῦ προσώπου σου,
καὶ τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον μὴ ἀντανέλης
ἀπ' ἐμοῦ.

Ἀπόδος μοι τὴν ἀγαλλίασιν τοῦ σωτηρίου
σου, καὶ πνεύματι ἠγεμονικῶ στήριζόν με.

Διδάξω ἀνόμους τὰς ὁδοὺς σου, καὶ ἀσεβεῖς
ἐπὶ σὲ ἐπιστρέψουσι.

Ῥῦσαί με ἐξ αἱμάτων, ὁ Θεός, ὁ Θεὸς τῆς
σωτηρίας μου· ἀγαλλιάσεται ἡ γλῶσσά μου
τὴν δικαιοσύνην σου.

Κύριε, τὰ χεῖλη μου ἀνοίξεις, καὶ τὸ στόμα
μου ἀναγγελεῖ τὴν αἴνεσίν σου.

Ὅτι, εἰ ἠθέλησας θυσίαν, ἔδωκα ἂν· ὀλοκαυ-
τώματα οὐκ εὐδοκήσεις.

Θυσία τῷ Θεῷ πνεῦμα συντετριμμένον· καρ-
δίαν συντετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην ὁ
Θεὸς οὐκ ἐξουδενώσει.

Ἀγάθυνον, Κύριε, ἐν τῇ εὐδοκίᾳ σου τὴν Σι-
ῶν, καὶ οἰκοδομηθήτω τὰ τεῖχη Ἱερουσαλήμ.

Τότε εὐδοκήσεις θυσίαν δικαιοσύνης, ἀνα-
φορὰν καὶ ὀλοκαυτώματα.

Τότε ἀνοίσουσιν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν σου
μόσχους.

Εἶτα. Δόξα. Ἦχος β΄.

Σύ μου σκέπη κραταιὰ ὑπάρχεις, ὁ τριμερῆς
Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ· ἀγίασόν με τῇ δυνά-
μει σου, ἵνα πίστει καὶ πόθῳ, προσκυνῶ καὶ
δοξάζω σε.

Καὶ νῦν. **Τὸ αὐτό.**

Σύ μου σκέπη κραταιὰ ὑπάρχεις, ...

Καὶ τὸ Ἰδιόμελον. Ἦχος πλ. β΄.

Στίχ. Ἐλέησόν με, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλε-
ός σου, καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν
σου ἐξάλειψον τὸ ἀνόμημά μου.

Σταυρὸ τοῦ Χριστοῦ, χριστιανῶν ἡ ἐλπίς, πε-
πλανημένων ὁδηγέ, χειμαζομένων λιμῆν, ἐν
πολέμοις νίκος, οἰκουμένης ἀσφάλεια, νο-
σούντων ἰατρέ, νεκρῶν ἡ ἀνάστασις, ἐλέη-
σον ἡμᾶς.

Σῶσον, ὁ Θεός, τὸν λαόν Σου... **Κύριε, ἐλέη-
σον (ιβ΄).** Ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς... **Ἀμήν.**

Ο ΚΑΝΩΝ

**Καὶ μετὰ ταῦτα ὁ Κανὼν,
ὃς τὴν δε τὴν Ἀκροστιχίδα φέρει·
Σταυρῷ πεποιθώς, ὕμνον ἐξερεύγομαι.
Ποίημα τοῦ Κυρίου Κοσμᾶ.**

Ῥδὴ α΄. Ἦχος πλ. δ΄. Ὁ εἰρμός.

Σταυρὸν χαράξας Μωσῆς, ἐπ' εὐθείας ρά-
βδῳ, τὴν Ἐρυθρὰν διέτεμε, τῷ Ἰσραὴλ πε-
ζεύσαντι· τὴν δὲ ἐπιστρεπτικῶς, Φαραὸ τοῖς
ἄρμασι, κροτήσας ἠνωσεν· ἐπ' εὐρους δια-
γράψας, τὸ ἀήττητον ὄπλον· διὸ Χριστῷ ἄ-
σωμεν, τῷ Θεῷ ἡμῶν· ὅτι δεδόξασται.

Τροπάρια.

Τὸν τύπον πάλαι Μωσῆς, τοῦ ἀχράντου πά-
θους, ἐν ἑαυτῷ προέφηνε, τῶν ἱερῶν μεσοῦ-
μενος. Σταυρῷ δὲ σχηματισθεῖς, τεταμέναις
τρόπαιον, παλάμαις ἠγειρε, τὸ κράτος διολέ-

σας, Ἀμαλήκ τοῦ πανώλους· διὸ Χριστῷ ἄσσωμεν, τῷ Θεῷ ἡμῶν, ὅτι δεδόξασται.

Δόξα.

Ἀνέθηκε Μωσῆς, ἐπὶ στήλης ἄκος, φθοροποιῦ λυτήριον, καὶ ἰοβόλου δῆγματος· καὶ ξύλῳ τύπῳ Σταυροῦ, τὸν πρὸς γῆν συρόμενον, ὄφιν προσέδησεν, ἐγκάρσιον ἐν τούτῳ, θριαμβεύσας τὸ πῆμα· διὸ Χριστῷ ἄσσωμεν, τῷ Θεῷ ἡμῶν, ὅτι δεδόξασται.

Καὶ νῦν.

Ἐπέδειξεν οὐρανός, τοῦ Σταυροῦ τὸ τρόπαιον, τῷ εὐσεβείας κράτορι, καὶ βασιλεῖ θεόφρονι, ἐχθρῶν ἐν ᾧ δυσμενῶν, κατεβλήθη φρύαγμα· ἀπάτη ἀνετράπη δέ, καὶ πίστις ἐφηπλώθη, γῆς τοῖς πέρασι θεία· διὸ Χριστῷ ἄσσωμεν, τῷ Θεῷ ἡμῶν, ὅτι δεδόξασται.

Καταβασία.

Σταυρὸν χαράξας Μωσῆς * ἐπ' εὐθείας ῥάβδῳ, * τὴν Ἐρυθρὰν διέτεμε * τῷ Ἰσραὴλ πεζεύσαντι * τὴν δὲ ἐπιστρεπτικῶς * Φαραὼ τοῖς ἄρμασι * κροτήσας ἦνωσεν, * ἐπ' εὐρους διαγράψας * τὸ ἀήττητον ὄπλον· * διὸ Χριστῷ ἄσσωμεν, * τῷ Θεῷ ἡμῶν, ὅτι δεδόξασται.

ᾠδὴ γ'. Ἦχος πλ. δ'. Ὁ εἰρμός.

Ῥάβδος εἰς τύπον τοῦ μυστηρίου παραλαμβάνεται· τῷ βλαστῷ γὰρ προκρίνει τὸν ἱερέα· τῆς στειρευούσης δὲ πρῶην, Ἐκκλησία νῦν, ἐξήνθησε, ξύλον Σταυροῦ, εἰς κράτος καὶ στερέωμα.

Ῥάβδος εἰς τύπον τοῦ μυστηρίου ...

Τροπάρια.

Δόξα.

ᾠς ἐπαφῆκε ῥαπιζομένη ὕδωρ ἀκρότομος, ἀπειθοῦντι λαῷ καὶ σκληροκαρδίῳ, τῆς θεοκλήτου ἐδήλου, Ἐκκλησίας τὸ μυστήριον· ἧς ὁ Σταυρός, τὸ κράτος καὶ στερέωμα.

Καὶ νῦν.

Πλευρᾶς ἀχράντου λόγχῃ τρωθείσης, ὕδωρ σὺν αἵματι ἐξεβλήθη, ἐγκαινίζον διαθήκην, καὶ ῥυπτικὸν ἁμαρτίας· τῶν πιστῶν γὰρ

Σταυρὸς καύχημα, καὶ βασιλέων κράτος καὶ στερέωμα.

Καταβασία.

Ῥάβδος εἰς τύπον * τοῦ μυστηρίου παραλαμβάνεται· * τῷ βλαστῷ γὰρ προκρίνει τὸν ἱερέα· * τῆς στειρευούσης δὲ πρῶην * Ἐκκλησία νῦν ἐξήνθησε * ξύλον Σταυροῦ * εἰς κράτος καὶ στερέωμα.

Συναπτὴ μικρά, μεθ' ἣν ἐκφώνησις·
Ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν...

ΜΕΣΩΔΙΑ ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ

Κάθισμα. Ἦχος πλ. δ'. Τὸ προσταχθέν.

Ἐν παραδείσῳ με τὸ πρὶν, ξύλον ἐγύμνωσεν, οὐπὲρ τῆς γεύσει, ὁ ἐχθρὸς εἰσφέρει νέκρωσιν· τοῦ Σταυροῦ δὲ τὸ ξύλον, τῆς ζωῆς τὸ ἔνδυμα, ἀνθρώποις φέρον, ἐπάγη ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ κόσμος ὅλος ἐπλήσθη πάσης χαρᾶς· ὃν ὀρῶντες ὑψούμενον, Θεῷ ἐν πίστει λαοί, συμφώνως ἀνακράζωμεν· Πλήρης δόξης ὁ οἶκός σου. (δίς)

Ἔϊτα αἱ δ', ε' καὶ ς' ᾠδαὶ τῶν κανόνων.

ᾠδὴ δ'. Ἦχος πλ. δ'. Ὁ εἰρμός.

Εἰσακήκοα, Κύριε, τῆς οἰκονομίας σου, τὸ μυστήριον, κατενόησα τὰ ἔργα σου καὶ ἐδόξασά σου τὴν θεότητα.

Τροπάρια.

Πικρογόνους μετέβαλε, ξύλῳ Μωσῆς πηγὰς ἐν ἐρήμῳ πάλαι, τῷ Σταυρῷ πρὸς τὴν εὐσεβειαν, τῶν ἐθνῶν προφαίνων τὴν μετάθεσιν.

Ὁ βυθῷ κολπωσάμενος, τέμνουσαν ἀνέδωκεν Ἰορδάνης ξύλῳ, τῷ Σταυρῷ καὶ τῷ Βαπτίσματι, τὴν τομὴν τῆς πλάνης τεκμαιρόμενος.

Δόξα.

Ἰερῶς προστοιβάζεται, ὁ τετραμερῆς λαὸς προηγούμενος, τῆς ἐν τύπῳ μαρτυρίου σκηνῆς, σταυροτύποις τάξεσι κλειζόμενος.

Καὶ νῦν.

Θαυμαστῶς ἐφαπλούμενος, τὰς ἡλιακὰς βολὰς ἐξηκόντισεν ὁ Σταυρός· καὶ διηγήσαντο, οὐρανοὶ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

Καταβασία.

Εἰσακήκοα, Κύριε, * τῆς οἰκονομίας σου τὸ μυστήριον, * κατενόησα τὰ ἔργα σου * καὶ ἐδόξασά σου τὴν θεότητα.

ᾠδὴ ε΄. ᾠχος πλ. δ΄. Ὁ εἰρμός.

ᾠ τρισμακάριστον ξύλον! ἐν ᾧ ἐτάθη Χριστός, ὁ Βασιλεὺς καὶ Κύριος· δι' οὗ πέπτωκεν ὁ ξύλῳ ἀπατήσας, τῷ ἐν σοὶ δελεασθεὶς, Θεῷ τῷ προσπαγέντι σαρκί, τῷ παρέχοντι, τὴν εἰρήνην ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.

Τροπάρια.

Σὲ τὸ αἰίδιμον ξύλον, ἐν ᾧ ἐτάθη Χριστός, ἢ τὴν Ἐδέμ φυλάττουσα, στρεφομένη ῥομφαία, Σταυρὲ ἠδέσθη· τὸ φρικτὸν δὲ Χερουβίμ, εἶξε τῷ σοὶ παγέντι Χριστῷ, τῷ παρέχοντι, τὴν εἰρήνην ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.

Δόξα.

Ἐποχθόνιων δυνάμεις, ἀντίπαλοι τοῦ Σταυροῦ, φρίττουσι χαραττόμενον, τὸ σημεῖον ἐν ἀέρι ᾧ πολοῦσιν· οὐρανίων γηγενῶν, γένος δὲ γόνυ κάμπτει Χριστῷ, τῷ παρέχοντι, τὴν εἰρήνην ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.

Καὶ νῦν.

Μαρμαρυγαῖς ἀκηράτοις, φανεῖς ὁ θεῖος Σταυρός, ἐσκοτισμένοις ἔθνεσι, τοῖς ἐν πλάνῃ ἀπάτης τὸ θεῖον φέγγος, ἀπαστράψας οἰκειοῖ, τῷ ἐν αὐτῷ παγέντι Χριστῷ, τῷ παρέχοντι, τὴν εἰρήνην ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.

Καταβασία.

ᾠ τρισμακάριστον Ξύλον! * ἐν ᾧ ἐτάθη Χριστός, * ὁ βασιλεὺς καὶ Κύριος· * δι' οὗ πέπτωκεν ὁ ξύλῳ ἀπατήσας, * τῷ ἐν σοὶ δελεασθεὶς * Θεῷ τῷ προσπαγέντι σαρκί, * τῷ παρέχοντι * τὴν εἰρήνην ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.

ᾠδὴ ς΄. ᾠχος πλ. δ΄. Ὁ εἰρμός.

Νοτίου θηρὸς ἐν σπλάγχνοις, παλάμας Ἰωνᾶς, σταυροειδῶς διεκπετάσας, τὸ σωτήριον

πάθος προδιετύπου σαφῶς· ὅθεν τριήμερος ἐκδύς, τὴν ὑπερκόσμιον Ἀνάστασιν ὑπεζωγράφησε, τοῦ σαρκί προσπαγέντος Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ, καὶ τριημέρῳ ἐγέρσει, τὸν κόσμον φωτίσαντος.

Νοτίου θηρὸς ἐν σπλάγχνοις, ...

Τροπάρια.

Δόξα.

Ὁ γήρα καμφθεὶς καὶ νόσῳ τρυχωθεὶς, ἀνωρθοῦτο, Ἰακὼβ χειῖρας ἀμείψας, τὴν ἐνέργειαν φαίνων τοῦ ζωηφόρου Σταυροῦ· τὴν παλαιότητα καὶ γάρ, τοῦ νομικοῦ σκιώδους, γράμματος ἐκαινογράφησεν, ὁ ἐν τούτῳ σαρκί προσπαγεὶς Θεός, καὶ τὴν ψυχόλεθρον νόσον, τῆς πλάνης ἀπήλασε.

Καὶ νῦν.

Νεαζούσαις θεῖς παλάμας, ὁ θεῖος Ἰσραὴλ σταυροειδῶς κάραις ἐδήλου, ὡς πρεσβύτερον κλέος ὁ νομολάτρις λαός· ὑποπτειθεὶς ὅθεν οὕτως ἐξηπατήσθαι, οὐκ ἠλλοίωσε τὸν ζωηφόρον τύπον· ὑπερέξει λαὸς γὰρ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ, νεοπαγῆς ἀνεβόα, Σταυρῷ τειχιζόμενος.

Καταβασία.

Νοτίου θηρὸς ἐν σπλάγχνοις * παλάμας Ἰωνᾶς * σταυροειδῶς διεκπετάσας, * τὸ σωτήριον πάθος * προδιετύπου σαφῶς· * ὅθεν τριήμερος ἐκδύς, * τὴν ὑπερκόσμιον ἀνάστασιν * ὑπεζωγράφησε * τοῦ σαρκί προσπαγέντος Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ * καὶ τριημέρῳ ἐγέρσει * τὸν κόσμον φωτίσαντος.

Συναπτὴ μικρά, μεθ' ἣν ἐκφώνησις·

Σὺ γὰρ εἶ ὁ βασιλεὺς τῆς εἰρήνης...

KONTAKION, OIKOS, SYNAXARION

Κοντάκιον. ᾠχος δ΄. Αὐτόμελον.

Ὁ ὑψωθεὶς ἐν τῷ Σταυρῷ ἐκουσίως, τῇ ἐπώνυμῳ σου καινῇ πολιτεία, τοὺς οἰκτιρμούς σου δώρησαι, Χριστέ ὁ Θεός. Εὐφρανὸν ἐν τῇ δυνάμει σου, τοὺς πιστοὺς βασιλεῖς ἡμῶν, νίκας χορηγῶν αὐτοῖς, κατὰ τῶν πολεμίων·

τὴν συμμαχίαν ἔχοιεν τὴν σὴν, ὄπλον εἰρήνης, ἀήττητον τρόπαιον.

Ὁ Οἶκος.

Ὁ μετὰ τρίτον οὐρανὸν ἀρθεῖς ἐν Παραδείσῳ, καὶ ῥήματα ἀκούσας τὰ ἄρρητα καὶ θεῖα, ἃ οὐκ ἐξὸν γλώσσαις λαλεῖν, τί τοῖς Γαλάταις γράφει, ὡς ἐρασταὶ τῶν Γραφῶν, ἀνεγνωτε καὶ ἔγνωτε· Ἐμοί, φησί, καυχᾶσθαι μὴ γένοιτο, πλὴν εἰ μὴ ἐν μόνῳ τῷ Σταυρῷ τῷ τοῦ Κυρίου, ἐν ᾧ παθὼν, ἔκτεινε τὰ πάθη. Αὐτὸν οὖν καὶ ἡμεῖς βεβαίως κρατῶμεν τοῦ Κυρίου τὸν Σταυρὸν καύχημα πάντες· ἔστι γὰρ σωτήριον ἡμῖν τοῦτο τὸ ξύλον, ὄπλον εἰρήνης, ἀήττητον τρόπαιον.

Συναξάριον.

Τῆς ΙΔ΄ τοῦ αὐτοῦ μηνός, ἡ παγκόσμιος ὕψωσις τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ. (335)

Στίχ. Τὰς ἐν λάρυγγι, Σῶτερ, ὑψώσεις φέρει.
Ὑψούμενον βλέπουσα τὸν Σταυρὸν κτίσις.

Ὑψώθη δεκάτη, Σταυροῦ ξύλον ἠδὲ τετάρτη.

Τῆς αὐτῆς ἡμέρας, μνήμη τῆς εὐσεβεστάτης βασιλείας Πλακίλλης, συζύγου γενομένης τοῦ μεγάλου βασιλέως Θεοδοσίου. (†400)

Στίχ. Φθαρτὸν λιποῦσα στέμμα γῆς ἡ Πλακίλλα,
Ἐν οὐρανοῖς ἄφθαρτον εὗρηκε στέφος.

Αὕτη πάντα τὸν τῆς ζωῆς χρόνον ἐν εὐσεβείᾳ καὶ τῇ τῶν νοσοῦντων ἐπιμελείᾳ διανύσασα, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε.

Τῆς αὐτῆς ἡμέρας, ἡ κοίμησις τοῦ ἐν ἀγίοις Πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου· ἐν ταύτῃ γὰρ ἀνεπαύσατο, ἀλλὰ διὰ τὴν Ἑορτὴν τοῦ τιμίου Σταυροῦ μετετέθη ἡ τούτου Ἑορτὴ εἰς τὸν Νοέμβριον μῆνα. (†407)

Τῆς αὐτῆς ἡμέρας μνήμη τῶν ἐν ἀγίοις Πατέρων ἡμῶν, τῶν συνελθόντων ἐν τῇ ἀγίᾳ καὶ Οἰκουμενικῇ Ἑκτῇ Συνόδῳ, ἐπὶ τῆς βασιλείας Κωνσταντίνου τοῦ Πωγωνάτου, υἱοῦ Ἰουστινιανοῦ τοῦ δευτέρου, τοῦ καλουμένου Ῥινοτμήτου, Σεργίου τὴν Ἐκκλησίαν Κωνσταντινουπόλεως ἰθύνοντος, καὶ Ἀγάθωνος τὴν Ῥωμαίων. Ἠθροίσθη δὲ ἐν τῷ Τρούλλῳ τοῦ Παλατίου, τῷ λεγομένῳ Ὠάτῳ, ἀναθέ-

ματι καθυποβαλοῦσα Σέργιον καὶ Πύρρον καὶ Πέτρον καὶ Παῦλον, Ἐπισκόπους γενομένους Κωνσταντινουπόλεως. Μακρόβιον τε τὸν Ἀντιοχείας, καὶ Κῦρον τὸν Ἀλεξανδρείας, καὶ Ὀνώριον τὸν Ῥώμης, Στέφανόν τε καὶ Πολυχρόνιον καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς. Ἦτις ἀγία Σύνοδος, ἐπὶ μὲν τοῦ δηλωθέντος Κωνσταντίνου τοῦ Πωγωνάτου συνηθροίσθη· ἡ δὲ τῶν Κανόνων ἔκδοσις ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ γέγονε. (680-681)

Τῆς αὐτῆς ἡμέρας, μνήμη τοῦ ἀγίου Μάρτυρος Πάπα τοῦ ἐν Λυκαονίᾳ. (†305)

Στίχ. Ἠδεῖτο Πάπας πρὸς τὰ στίγματα στένειν,
Βοηθὸν ἐγγὺς τὸν Θεὸν κεκτημένος.

Τῆς αὐτῆς ἡμέρας, ὁ ἅγιος Μάρτυς Θεοκλῆς ξίφει τελειοῦται.

Στίχ. Πρὸς κλῆσιν ἤκει καὶ Θεοκλῆς τὴν ἄνω,
Ἐχὼν ὄχημα τὴν τομὴν τὴν ἐκ ξίφους.

Τῆς αὐτῆς ἡμέρας, ὁ ἅγιος Βαλεριανός, τὸ νήπιον, ξίφει τελειοῦται.

Στίχ. Βαλεριανῷ τῷ μικρῷ Θεὸς μέγας,
Ἐν οὐρανῷ δέδωκε πάμμεγα στέφος.

Τῆς αὐτῆς ἡμέρας, μνήμη τῶν ἀγίων μαρτύρων Κερεαλίου (Caerealis) καὶ Σαλλουστίας (Sallustia), τῶν ἐν Ῥώμῃ. (†251)

Τῆς αὐτῆς ἡμέρας, μνήμη τῶν ἀγίων μαρτύρων Κρησκεντιανοῦ, Βίκτωρος, Ροσούλης καὶ Γενεραλίου, τῶν ἐν βορείῳ Ἀφρικῇ, συγχρόνων τοῦ ἀγίου Κυπριανοῦ. (†258)

Τῆς αὐτῆς ἡμέρας, μνήμη τοῦ ἀγίου παιδομάρτυρος Κρησκεντίου τοῦ ἐν Ῥώμῃ. (†300)

Τῆς αὐτῆς ἡμέρας, μνήμη τοῦ ἀγίου Ματέρνου β΄, ἐπισκόπου Κολωνίας ἐν Γερμανίᾳ. (†325)

Τῆς αὐτῆς ἡμέρας, μνήμη τῆς ἀγίας Μαρίας τῆς ἐν Ταρσῷ. (†607)

Τῆς αὐτῆς ἡμέρας, μνήμη τοῦ ἀγίου Κόρμακ (Cormac), ἱσως α΄ ἐπισκόπου τῆς Κάσελ ἐν Ἰρλανδίᾳ. (†908)

Τῆς αὐτῆς ἡμέρας, ὁ ἅγιος νέος ὀσιομάρτυς Μακάριος, ὁ ἐν Θεσσαλονίκῃ μαρτυρήσας κατὰ τῷ ἀφκζ΄ (1527), ὁ καὶ μαθητῆς χρη-

ματίσας τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Νήφωνος, ξίφει τελειοῦται.

Στίχ. Μακάρων σκηνώσεων ἀπολαύεις, νέε ὀσιομάρτυς, Μακάριε γενναῖε.

Ταῖς αὐτῶν ἀγίαις πρεσβείαις, ὁ Θεός, ἐλέησον ἡμᾶς. Ἀμήν.

* * *

Εἶτα αἱ ζ' καὶ η' ῥοδαὶ τῶν κανόνων.

Ῥοδὴ ζ'. Ἦχος πλ. δ'. Ὁ εἰρμός.

Ἐκνοον πρόσταγμα τυράννου δυσσεβοῦς, λαοὺς ἐκλόνησε, πνέον ἀπειλῆς καὶ δυσφημίας θεοστυγοῦς· ὅμως τρεῖς Παῖδας οὐκ ἐδειμάτωσε, θυμὸς θηριώδης, οὐ πῦρ βρόμιον· ἀλλ' ἀντηχοῦντι δροσοβόλῳ πνεύματι, πυρὶ συνόντες ἔψαλλον· Ὁ ὑπερύμνητος, τῶν Πατέρων καὶ ἡμῶν, Θεὸς εὐλογητὸς εἶ.

Ξύλου γευσάμενος ὁ πρῶτος ἐν βροτοῖς, φθορᾷ παρώκησε· ῥίψιν γὰρ ζωῆς ἀτιμοτάτην κατακριθείς, ὄλῳ τῷ γένει σωματοφθόρος τις, ὡς λύμη τῆς νόσου μετέδωκεν· ἀλλ' εὐρηκότες γηγενεῖς ἀνάκλησιν, Σταυροῦ τὸ ξύλον κράζομεν· Ὁ ὑπερύμνητος, τῶν Πατέρων καὶ ἡμῶν, Θεὸς εὐλογητὸς εἶ.

Δόξα.

Ἐλυσε πρόσταγμα Θεοῦ παρακοή, καὶ ξύλον ἤνεγκε θάνατον βροτοῖς, τὸ μὴ εὐκαίρως μεταληφθέν· ἐν ἀσφαλείᾳ τῆς ἐριτίμου δέ, ἐντεῦθεν ζωῆς τὸ ξύλον εἶργετο, ὃ νυκτιλόχου δυσθανοῦς ἠνέφξεν, εὐγνωμοσύνη κράζοντος· Ὁ ὑπερύμνητος, τῶν Πατέρων καὶ ἡμῶν, Θεὸς εὐλογητὸς εἶ.

Καὶ νῦν.

Ῥάβδου προσπτύσσεται τὸ ἄκρον Ἰωσήφ, ὁ γεννησόμενα, βλέπων Ἰσραήλ, τῆς βασιλείας τὸ κραταῖον, ὅπως συνέξει ὁ ὑπερένδοξος Σταυρὸς προδηλῶν· οὗτος γὰρ τοῖς βασιλεῦσι, τροπαιοῦχον καύχημα, καὶ φῶς τοῖς πίστει κράζουσιν· Ὁ ὑπερύμνητος, τῶν Πατέρων καὶ ἡμῶν, Θεὸς εὐλογητὸς εἶ.

Καταβασία.

Ἐκνοον πρόσταγμα * τυράννου δυσσεβοῦς * λαοὺς ἐκλόνησε, * πνέον ἀπειλῆς * καὶ δυ-

σφημίας θεοστυγοῦς· * ὅμως τρεῖς παῖδας * οὐκ ἐδειμάτωσε * θυμὸς θηριώδης, * οὐ πῦρ βρόμιον· * ἀλλ' ἀντηχοῦντι * δροσοβόλῳ πνεύματι * πυρὶ συνόντες ἔψαλλον· * Ὁ ὑπερύμνητος * τῶν πατέρων καὶ ἡμῶν * Θεός, εὐλογητὸς εἶ.

Ῥοδὴ η'. Ἦχος πλ. δ'. Ὁ εἰρμός.

Εὐλογεῖτε Παῖδες, τῆς Τριάδος ἰσάριθμοι, δημιουργὸν Πατέρα Θεόν· ὑμνεῖτε τὸν συγκαταβάνα Λόγον, καὶ τὸ πῦρ εἰς δρόσον μεταποιήσαντα· καὶ ὑπερυψοῦτε, τὸ πᾶσι ζωὴν παρέχον, Πνεῦμα πανάγιον εἰς τοὺς αἰῶνας.

Ἵψουμένου ξύλου, ῥαντισθέντος ἐν αἵματι, τοῦ σαρκωθέντος Λόγου Θεοῦ, ὑμνεῖτε αἱ τῶν οὐρανῶν Δυνάμεις, βροτῶν τὴν ἀνάκλησιν ἐορτάζουσαι· Λαοὶ προσκυνεῖτε Χριστοῦ τὸν Σταυρόν, δι' οὗ τῷ κόσμῳ ἀνάστασις εἰς τοὺς αἰῶνας.

Εὐλογοῦμεν Πατέρα, Υἱὸν καὶ Ἅγιον Πνεῦμα τὸν Κύριον, ὑμνοῦμεν καὶ ὑπερυψοῦμεν αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

Γηγενεῖς παλάμαις, οἰκονόμοι τῆς χάριτος, Σταυρόν οὗ ἔστη Χριστὸς ὁ Θεός, ὑψοῦτε ἱεροπρεπῶς καὶ λόγῃν, Θεοῦ Λόγου σῶμα ἀντιτορήσασαν. Ἰδέτωσαν ἔθνη πάντα τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ, δοξάζοντα εἰς τοὺς αἰῶνας.

Καὶ νῦν.

Οἱ τῇ ψήφῳ, προκριθέντες ἀγάλλεσθε, χριστιανῶν πιστοὶ Βασιλεῖς· καυχᾶσθε τῷ τροπαιοφόρῳ ὄλῳ, λαχόντες θεόθεν, Σταυρόν τὸν τίμιον· ἐν τούτῳ γὰρ φῦλα πολέμων, θράσος ἐπιζητοῦντα, σκεδάννυνται εἰς τοὺς αἰῶνας.

Καταβασία.

Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν, προσκυνοῦμεν τὸν Κύριον, ὑμνοῦντες καὶ ὑπερυψοῦντες αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

Εὐλογεῖτε, παῖδες, * τῆς Τριάδος ἰσάριθμοι, * δημιουργὸν Πατέρα Θεόν· * ὑμνεῖτε τὸν συγκαταβάνα Λόγον * καὶ τὸ πῦρ εἰς δρό-

σον μεταποιήσαντα * και ὑπερυψοῦτε * τὸ πᾶσι ζωὴν παρέχον * Πνεῦμα πανάγιον εἰς τοὺς αἰῶνας.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ

Τῆς Ὑψώσεως τοῦ τιμίου Σταυροῦ

Ψάλλονται τῇ 1ῃ Αὐγούστου, ἀπὸ τῆς 6ης μέχρι τῆς 13ης Αὐγούστου καὶ ἀπὸ τῆς 24ης Αὐγούστου μέχρι τῆς 21ης Σεπτεμβρίου.

*[εἰς τὸ τέλος ἐκάστης ὥδης,
εἰδεμὴ μετὰ τὸ συναξάριον]*

ᾠδὴ α΄. ᾠχος πλ. δ΄.

Σταυρὸν χαράξας Μωσῆς * ἐπ' εὐθείας ῥάβδῳ, * τὴν Ἐρυθρὰν διέτεμε * τῷ Ἰσραὴλ πεζεύσαντι * τὴν δὲ ἐπιστρεπτικῶς * Φαραὼ τοῖς ἄρμασι * κροτήσας ἤνωσεν, * ἐπ' εὐρους διαγράψας * τὸ ἀήττητον ὄπλον * διὸ Χριστῷ ἄσωμεν, * τῷ Θεῷ ἡμῶν, ὅτι δεδόξασται.

ᾠδὴ γ΄.

Ῥάβδος εἰς τύπον * τοῦ μυστηρίου παραλαμβάνεται * τῷ βλαστῷ γὰρ προκρίνει τὸν ἱερέα * τῇ στειρευούσῃ δὲ πρῶην * Ἐκκλησία νῦν ἐξήνθησε * ξύλον Σταυροῦ * εἰς κράτος καὶ στερέωμα.

ᾠδὴ δ΄.

Εἰσακήκοα, Κύριε, * τῆς οἰκονομίας σου τὸ μυστήριον, * κατενόησα τὰ ἔργα σου * καὶ ἐδόξασά σου τὴν θεότητα.

ᾠδὴ ε΄.

Ὡ τρισμακάριστον Ξύλον! * ἐν ᾧ ἐτάθη Χριστός, * ὁ βασιλεὺς καὶ Κύριος * δι' οὗ πέπτωκεν ὁ ξύλῳ ἀπατήσας, * τῷ ἐν σοὶ δελεασθεῖς * Θεῷ τῷ προσπαγέντι σαρκί, * τῷ παρέχοντι * τὴν εἰρήνην ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.

ᾠδὴ ς΄.

Νοτίου θηρὸς ἐν σπλάγχνοις * παλάμας Ἰωνᾶς * σταυροειδῶς διεκπετάσας, * τὸ σωτήριον πάθος * προδιετύπου σαφῶς * ὅθεν τριήμερος ἐκδύς, * τὴν ὑπερκόσμιον ἀνάστασιν * ὑπεζωγράφησε * τοῦ σαρκὶ προ-

σπαγέντος Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ * καὶ τριήμερῳ ἐγέρσει * τὸν κόσμον φωτίσαντος.

ᾠδὴ ζ΄.

Ἐκνοον πρόσταγμα * τυράννου δυσσεβοῦς * λαοὺς ἐκλόνησε, * πνέον ἀπειλῆς * καὶ δυσφημίας θεοστυγοῦς * ὅμως τρεῖς παῖδας * οὐκ ἐδειμάτωσε * θυμὸς θηριώδης, * οὐ πῦρ βρόμιον * ἀλλ' ἀντηχοῦντι * δροσοβόλῳ πνεύματι * πυρὶ συνόντες ἔψαλλον * Ὁ ὑπερῦμνητος * τῶν πατέρων καὶ ἡμῶν * Θεός, εὐλογητὸς εἶ.

ᾠδὴ η΄.

Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν,
προσκυνοῦμεν τὸν Κύριον,
ὑμνοῦντες καὶ ὑπερυψοῦντες
αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

Εὐλογεῖτε, παῖδες, * τῆς Τριάδος ἰσάριθμοι, * δημιουργὸν Πατέρα Θεόν * ὑμνεῖτε τὸν συγκαταβάντα Λόγον * καὶ τὸ πῦρ εἰς δρόσον μεταποιήσαντα * καὶ ὑπερυψοῦτε * τὸ πᾶσι ζωὴν παρέχον * Πνεῦμα πανάγιον εἰς τοὺς αἰῶνας.

Ὁ διάκονος: Τὴν Θεοτόκον ἐν ὕμνοις μεγαλύνομεν.

ᾠδὴ θ΄. ᾠχος πλ. δ΄.

(Ἡ Τιμιωτέρα οὐ στιχολογεῖται).

Ὁ εἰρμός.

Μυστικὸς εἶ Θεοτόκε Παράδεισος, ἀγεωργήτως βλαστήσασα Χριστόν, ὑφ' οὗ τὸ τοῦ Σταυροῦ, ζωηφόρον ἐν γῆ, προφυτούργηται δένδρον· δι' οὗ νῦν ὑψουμένου, προσκυνοῦντες αὐτόν, σὲ μεγαλύνομεν.

Μυστικὸς εἶ Θεοτόκε Παράδεισος, ...

Ἀγαλλέσθω τὰ δρυμοῦ ξύλα σύμπαντα, ἀγιασθείσης τῆς φύσεως αὐτῶν, ὑφ' οὗ περ ἐξ ἀρχῆς, ἐφυτεύθη Χριστοῦ, τανυθέντος ἐν ξύλῳ· δι' οὗ νῦν ὑψουμένου, προσκυνοῦμεν αὐτόν καὶ μεγαλύνομεν.

Ἰερὸν ἠγέρθη κέρας θεόφροσι, τῆς κεφαλῆς τῶν ἀπάντων ὁ Σταυρός, ἐν ᾧ ἀμαρτωλῶν νοουμένων, συνθλῶνται τὰ κέρατα πάντα·

δι' οὗ νῦν ὑψουμένου, προσκυνοῦμεν αὐτὸν καὶ μεγαλύνομεν.

Εἰρμὸς ἄλλος.

Ὁ διὰ βρώσεως τοῦ ξύλου, τῷ γένει προσγε- νόμενος θάνατος, διὰ Σταυροῦ κατήρηται σήμερον· τῆς γὰρ Προμήτορος ἢ παγγενῆς κατάρα διαλέλνται, τῷ βλαστῷ τῆς ἀγνῆς Θεομήτορος· ἦν πᾶσαι αἱ Δυνάμεις, τῶν οὐρανῶν μεγαλύνουσιν.

Μὴ τὴν πικρίαν τὴν τοῦ ξύλου, ἐάσας ἀναιρέσιμον Κύριε, διὰ Σταυροῦ τελείως ἐξήλειψας· ὅθεν καὶ ξύλον ἔλυσε ποτέ, πικρίαν ὑδάτων Μερρᾶς, προτυποῦν τοῦ Σταυροῦ τὴν ἐνέργειαν· ἦν πᾶσαι αἱ Δυνάμεις, τῶν οὐρανῶν μεγαλύνουσιν.

Δόξα.

Ἀδιαλείπτως βαπτομένους, τῷ ζόφῳ τοῦ προπάτορος Κύριε, διὰ Σταυροῦ ἀνύψωσας σήμερον· ὡς γὰρ τῇ πλάνῃ ἄγαν ἀκρατῶς, ἢ φύσις προκατηνέχθη, παγκλήρως ἡμᾶς πάλιν ἀνώρθωσε, τὸ φῶς τὸ τοῦ Σταυροῦ σου· ὃν οἱ πιστοὶ μεγαλύνομεν.

Καὶ νῦν.

Ἵνα τὸν τύπον ὑποδείξης, τῷ κόσμῳ προσκυνούμενον Κύριε, τὸν τοῦ Σταυροῦ ἐν πᾶσιν ὡς ἔνδοξον, ἐν οὐρανῷ ἐμόρφωσας, φωτὶ ἀπλέτῳ ἠγλαϊσμένον, Βασιλεῖ πανοπλίαν ἀήττητον· ἦν πᾶσαι αἱ Δυνάμεις, τῶν οὐρανῶν μεγαλύνουσιν.

Καταβασία.

Μυστικὸς εἶ, Θεοτόκε, παράδεισος, * ἀγεωργήτως βλαστήσασα Χριστόν, * ὑφ' οὗ τὸ τοῦ Σταυροῦ * ζωηφόρον ἐν γῆ * πεφυτούργηται δένδρον· * δι' οὗ νῦν ὑψουμένου, * προσκυνοῦντες αὐτόν, * σὲ μεγαλύνομεν.

Καί·

Ὁ διὰ βρώσεως τοῦ ξύλου, τῷ γένει προσγε- νόμενος θάνατος, διὰ Σταυροῦ κατήρηται σήμερον· τῆς γὰρ Προμήτορος ἢ παγγενῆς κατάρα διαλέλνται, τῷ βλαστῷ τῆς ἀγνῆς Θεομήτορος· ἦν πᾶσαι αἱ Δυνάμεις, τῶν οὐρανῶν μεγαλύνουσιν.

Συναπτὴ μικρά, μεθ' ἣν ἐκφώνησις·
Ὅτι σὲ αἰνοῦσι πᾶσαι αἱ δυνάμεις...

ΤΑ ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ

Τοῦ Σταυροῦ. Τῶν μαθητῶν ὁρώντων σε.

Σταυρός, ὁ φύλαξ πάσης τῆς οἰκουμένης· Σταυρός, ἡ ὠραιότης τῆς Ἐκκλησίας· Σταυρός, βασιλέων τὸ κραταίωμα· Σταυρός, πιστῶν τὸ στήριγμα. Σταυρός, Ἀγγέλων ἢ δόξα, καὶ τῶν δαιμόνων τὸ τραῦμα. (δίς)

Ἔτερον, ὃ λέγεται ἅπαξ·
Γυναῖκες ἀκουτίσθητε.

Σταυρὸς ὑψοῦται σήμερον, καὶ κόσμος ἀγιάζεται· ὁ γὰρ Πατρί συνεδρεύων, καὶ Πνεύματι τῷ Ἁγίῳ· ἐν τούτῳ χεῖρας ἀπλώσας, τὸν κόσμον ὅλον εἴλκυσας, πρὸς σὴν Χριστὲ ἐπίγνωσιν· τοὺς οὖν εἰς σὲ πεποιθότας, θείας ἀξίωσον δόξης.

ΑΙΝΟΙ

Ἦχος πλ. δ'.

Πᾶσα πνοὴ αἰνεσάτω τὸν Κύριον. Αἰνεῖτε τὸν Κύριον ἐκ τῶν οὐρανῶν, αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν τοῖς ὑψίστοις. Σοὶ πρέπει ὕμνος τῷ Θεῷ.

Αἰνεῖτε αὐτόν, πάντες οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ· αἰνεῖτε αὐτόν, πᾶσαι αἱ δυνάμεις αὐτοῦ. Σοὶ πρέπει ὕμνος τῷ Θεῷ.

Ἡ Στιχολογία (Ψαλμοὶ ρμη', ρμη', ρν').

Αἰνεῖτε αὐτόν, ἥλιος καὶ σελήνη· αἰνεῖτε αὐτόν, πάντα τὰ ἄστρα καὶ τὸ φῶς.

Αἰνεῖτε αὐτόν, οἱ οὐρανοὶ τῶν οὐρανῶν καὶ τὸ ὕδωρ τὸ ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν.

Αἰνεσάτωσαν τὸ ὄνομα Κυρίου, ὅτι αὐτὸς εἶπε, καὶ ἐγενήθησαν, αὐτὸς ἐνετείλατο, καὶ ἐκτίσθησαν.

Ἔστησεν αὐτὰ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος· πρόσταγμα ἔθετο, καὶ οὐ παρελεύσεται.

Αἰνεῖτε τὸν Κύριον ἐκ τῆς γῆς, δράκοντες καὶ πᾶσαι ἄβυσσοι.

Πῦρ, γάλαζα, χιών, κρύσταλλος, πνεῦμα καταιγίδος, τὰ ποιῶντα τὸν λόγον αὐτοῦ.

Τὰ ὄρη καὶ πάντες οἱ βουνοί, ξύλα καρποφόρα καὶ πᾶσαι κέδροι.

Τὰ θηρία καὶ πάντα τὰ κτήνη, ἔρπετὰ καὶ πετεινὰ πτερωτά.

Βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ πάντες λαοί, ἄρχοντες καὶ πάντες κριταὶ γῆς.

Νεανίσκοι καὶ παρθένοι, πρεσβύτεροι μετὰ νεωτέρων, αἰνεσάτωσαν τὸ ὄνομα Κυρίου, ὅτι ὑψώθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ μόνου.

Ἡ ἐξομολόγησις αὐτοῦ ἐπὶ γῆς καὶ οὐρανοῦ, καὶ ὑψώσει κέρας λαοῦ αὐτοῦ.

Ὑμνος πᾶσι τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ, τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ, λαῶ ἐγγίζοντι αὐτῶ.

Ψαλμὸς ρμθ' (149).

Ἄσατε τῷ Κυρίῳ ἄσμα καινὸν ἢ αἶνεσις αὐτοῦ ἐν ἐκκλησίᾳ ὁσίων.

Εὐφρανθήτω Ἰσραὴλ ἐπὶ τῷ ποιήσαντι αὐτόν, καὶ υἱοὶ Σιών ἀγαλλιᾶσθωσαν ἐπὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῶν.

Αἰνεσάτωσαν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐν χορῶ, ἐν τυμπάνῳ καὶ ψαλτηρίῳ ψαλάτωσαν αὐτῶ.

Ὅτι εὐδοκεῖ Κύριος ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ καὶ ὑψώσει πραεῖς ἐν σωτηρίᾳ.

Καυχῆσονται ὅσοι ἐν δόξῃ καὶ ἀγαλλιᾶσονται ἐπὶ τῶν κοιτῶν αὐτῶν.

Αἱ ὑψώσεις τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ λάρυγγι αὐτῶν, καὶ ῥομφαῖαι δίστομοι ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν,

Τοῦ ποιῆσαι ἐκδίκησιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ἐλεγμοὺς ἐν τοῖς λαοῖς,

Τοῦ δῆσαι τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν ἐν πέδαις καὶ τοὺς ἐνδόξους αὐτῶν ἐν χειροπέδαις σιδηραῖς.

Τοῦ ποιῆσαι ἐν αὐτοῖς κρῖμα ἔγγραπτον· δόξα αὕτη ἔσται πᾶσι τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ.

Ψαλμὸς ρν' (150).

Αἰνεῖτε τὸν Θεὸν ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ· αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν στερεώματι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ.

Ἰστῶμεν Στίχους δ' καὶ ψάλλομεν Στιχηρὰ προσόμοια γ' δευτεροῦντες τὸ α'.

Ἦχος πλ. δ'. Ὡ τοῦ παραδόξου θαύματος.

Στίχ. α'. Αἰνεῖτε αὐτὸν ἐπὶ ταῖς δυναστείαις αὐτοῦ· αἰνεῖτε αὐτὸν κατὰ τὸ πλῆθος τῆς μεγαλωσύνης αὐτοῦ.

Ὡ τοῦ παραδόξου θαύματος! τὸ ζωηφόρον φυτόν, ὁ Σταυρὸς ὁ πανάγιος, εἰς ὕψος αἰρόμενος, ἐμφανίζεται σήμερον· δοξολογοῦσι πάντα τὰ πέρατα· ἐκδειματοῦνται δαίμονες ἅπαντες· ὡ οἷον δώρημα, τοῖς βροτοῖς κεχάρισται! δι' οὗ Χριστέ, σῶσον τὰς ψυχὰς ἡμῶν, ὡς μόνος εὐσπλαγχνος.

Στίχ. β'. Αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν ἤχῳ σάλπιγγος· αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν ψαλτηρίῳ καὶ κιθάρα.

Ὡ τοῦ παραδόξου θαύματος! τὸ ζωηφόρον φυτόν, ...

Στίχ. γ'. Αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν τυμπάνῳ καὶ χορῶ· αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν χορδαῖς καὶ ὄργανῳ.

Ὡ τοῦ παραδόξου θαύματος! ὡς βότρυν πλήρη ζωῆς, ὁ βαστάσας τὸν ὑψιστον, ἀπὸ γῆς ὑψούμενος, Σταυρὸς ὁρᾶται σήμερον· δι' οὗ πρὸς Θεὸν πάντες εἰλκύσθημεν, καὶ κατεπόθη εἰς τέλος θάνατος. Ὡ ξύλον ἄχραντον! ὑφ' οὗ ἀπολαύομεν τῆς ἐν Ἐδέμ, ἀθανάτου βρώσεως, Χριστὸν δοξάζοντες.

Στίχ. δ'. Αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν κυμβάλοις εὐήχοις· αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν κυμβάλοις ἀλαλαγμοῦ. Πᾶσα πνοὴ αἰνεσάτω τὸν Κύριον.

Ὡ τοῦ παραδόξου θαύματος! εὗρος καὶ μήκος Σταυροῦ, οὐρανοῦ ἰσοστάσιον, ὅτι θεία χάριτι, ἁγιάζει τὰ σύμπαντα· ἐν τούτῳ ἔθνη βάρβαρα ἠττηνται· ἐν τούτῳ σκῆπτρα ἀνάκτων ἠδραστὰι. Ὡ θείας κλίμακος! δι' ἧς ἀνατρέχομεν εἰς οὐρανοῦς, ὑψοῦντες ἐν ἄσμασι, Χριστὸν τὸν Κύριον.

Δόξα. Καὶ νῦν. Ἦχος πλ. β'.

Σήμερον προέρχεται ὁ Σταυρὸς τοῦ Κυρίου, καὶ πιστοὶ εἰσδέχονται αὐτὸν ἐκ πόθου, καὶ λαμβάνουσιν ἰάματα ψυχῆς τε καὶ σώματος, καὶ πάσης μαλακίας. Αὐτὸν ἀσπασώμεθα τῇ χαρᾷ καὶ τῷ φόβῳ· φόβῳ διὰ τὴν ἁμαρτίαν,

ὡς ἀνάξιοι ὄντες· χαρᾶ δὲ διὰ τὴν σωτηρίαν, ἣν παρέχει τῷ κόσμῳ, ὁ ἐν αὐτῷ προσπαγεῖς Χριστὸς ὁ Κύριος, ὁ ἔχων τὸ μέγα ἔλεος.

**Καὶ εὐθὺς ψάλλεται
εἰς ἦχον δ' ἁγία·**

Η ΜΕΓΑΛΗ ΔΟΞΟΛΟΓΙΑ

Δόξα σοι τῷ δείξαντι τὸ φῶς. * Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ * καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, * ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία.

Ὑμνοῦμέν σε, * εὐλογοῦμέν σε, * προσκυνοῦμέν σε, * δοξολογοῦμέν σε, * εὐχαριστοῦμέν σοι * διὰ τὴν μεγάλην σου δόξαν.

Κύριε βασιλεῦ, * ἐπουράνιε Θεέ, * Πάτερ παντοκράτορ· * Κύριε Υἱὲ μονογενές, * Ἰησοῦ Χριστέ, * καὶ ἅγιον Πνεῦμα.

Κύριε ὁ Θεός, * ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ, * ὁ Υἱὸς τοῦ Πατρός, * ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου, * ἐλέησον ἡμᾶς, * ὁ αἴρων τὰς ἁμαρτίας τοῦ κόσμου.

Πρόσδεξαι τὴν δέησιν ἡμῶν, * ὁ καθήμενος ἐν δεξιᾷ τοῦ Πατρός, * καὶ ἐλέησον ἡμᾶς.

Ὅτι σὺ εἶ ὁ μόνος ἅγιος, * σὺ εἶ ὁ μόνος Κύριος, * Ἰησοῦς Χριστός, * εἰς δόξαν Θεοῦ Πατρός. Ἀμήν.

Καθ' ἐκάστην ἡμέραν εὐλογήσω σε * καὶ αἰνέσω τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα * καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

Καταξίωσον, Κύριε, * ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ * ἀναμαρτήτους φυλαχθῆναι ἡμᾶς.

Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε, * ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, * καὶ αἰνετὸν καὶ δεδοξασμένον τὸ ὄνομά σου * εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Γένοιτο, Κύριε, * τὸ ἔλεός σου ἐφ' ἡμᾶς, * καθάπερ ἠλπίσαμεν ἐπὶ σέ.

Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε· * δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου. (ἐκ γ')

Κύριε, * καταφυγὴ ἐγενήθης ἡμῖν * ἐν γενεᾷ καὶ γενεᾷ. * Ἐγὼ εἶπα· * Κύριε, ἐλέησόν με· * ἴασαι τὴν ψυχὴν μου, * ὅτι ἥμαρτόν σοι.

Κύριε, πρὸς σὲ κατέφυγον· * δίδαξόν με τοῦ ποιεῖν τὸ θέλημά σου, * ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεός μου.

Ὅτι παρὰ σοὶ πηγὴ ζωῆς· * ἐν τῷ φωτί σου ὀψόμεθα φῶς.

Παράτεινον τὸ ἔλεός σου * τοῖς γινώσκουσί σε.

Ἅγιος ὁ Θεός, * ἅγιος ἰσχυρός, * ἅγιος ἀθάνατος· * ἐλέησον ἡμᾶς. (ἐκ γ')

Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ ἁγίῳ Πνεύματι.

Καὶ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ἅγιος ἀθάνατος· * ἐλέησον ἡμᾶς.

Καὶ πάλιν ἰσχυροτέρα φωνῇ·

Ἅγιος ὁ Θεός, * ἅγιος ἰσχυρός, * ἅγιος ἀθάνατος· * ἐλέησον ἡμᾶς.

Ἡ τελετὴ τῆς ὑψώσεως τοῦ τιμίου Σταυροῦ

ΠΕΡΙΦΟΡΑ. Εἰς τὸ τέλος τῆς δοξολογίας οἱ μὲν χοροὶ, ἀφοῦ μεταβοῦν εἰς τὴν βορείαν πύλην τοῦ ἱεροῦ, ἄρχονται τοῦ ἁσματικοῦ «Ἅγιος ὁ Θεός», ὁ δὲ πρὸ τῆς ἁγίας Τραπέζης ἰστάμενος ἱερεὺς, ἀφοῦ θυμιάση τὸν ἐπ' αὐτῆς ἐν ἠὺτρεπισμένῳ δίσκῳ μετὰ κλάδων βασιλικοῦ καὶ τριῶν ἀνημμένων κηρίων κείμενον τίμιον Σταυρόν, αἶρει τὸν δίσκον, θέτει αὐτὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καί, στραφεὶς περὶ τὴν ἁγίαν Τράπεζαν ἐκ δεξιῶν πρὸς τὰ ἀριστερά, ἐξέρχεται διὰ τῆς βορείας πύλης τοῦ ἱεροῦ, προπορευομένων αὐτοῦ κατὰ τάξιν τῶν λαμπαδούχων, τῶν φερόντων τὰ ἐξαπτέρυγα, τῶν χορῶν ψαλλόντων τὸ ἁσματικὸν «Ἅγιος ὁ Θεός» μέχρι τέλους τῆς περιφορᾶς καὶ τῶν μετὰ θυμιατῶν θυμιώντων τὸν τίμιον Σταυρόν.

Α' ΥΨΩΣΙΣ. Ὁ ἱερεὺς φέρει τὸν Σταυρόν εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ –συνήθως εἰς τὸν σολεά–, ἔνθα περιελθὼν κύκλῳ τρις ἠὺτρεπισμένον τετραπόδιον, ἵσταται πρὸ αὐτοῦ βλέπων πρὸς ἀνατολὰς καὶ ὑψῶν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τὸν δίσκον, ἐκφωνεῖ «Σοφία· ὀρθοί», ἀποθέμενος

δ' αὐτὸν ἐπὶ τοῦ τετραποδίου, θυμῶ κύκλω αὐτοῦ σταυροειδῶς, ψάλλων «*Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου*», ὃ ἐπαναλαμβάνει ἕκαστος τῶν χορῶν ἀνά μίαν.

Α΄ ΠΡΟΣΚΥΝΗΣΙΣ. Ἀκολουθῶς ὁ ἱερεὺς ἀφοῦ ποιήσῃ μετανοίας τρεῖς, λαμβάνει ἀνά χειρὰς μετὰ κλάδων βασιλικοῦ τὸν τίμιον Σταυρὸν καὶ βλέπων πρὸς ἀνατολὰς ὑψοῖ αὐτὸν λέγων «*Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου, δεόμεθά σου, ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον*». οἱ χοροὶ τὸ «*Κύριε, ἐλέησον*» ἑκατόν, ἐνῶ ὁ ἱερεὺς σφραγίσας τρεῖς μετὰ τοῦ τιμίου Σταυροῦ κλίνει τὴν κεφαλὴν ἡρέμα, κύπτει ὅσον σπιθαμὴν ἀπέχεσθαι ἀπὸ τῆς γῆς καὶ κατὰ μικρὸν, ἄχρι πληρώσεως τῆς α΄ ἑκατοντάδος, ἀνίσταται.

Β΄ ΠΡΟΣΚΥΝΗΣΙΣ. Εἶτα, ἀφοῦ στραφῆ ἐπὶ τὰ δεξιὰ, ἴσταται βλέπων πρὸς βορρᾶν καὶ ὑψοῖ τὸν τίμιον Σταυρὸν λέγων «*Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν Γένους, πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας ἐν τῷ κράτει ἡμῶν, τοῦ κατὰ ζηράν, θάλασσαν καὶ ἀέρα φιλοχρίστου ἡμῶν στρατοῦ καὶ ὑπὲρ τοῦ Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν ἐπὶ πλέον συνεργῆσαι καὶ κατενοδοῦσαι αὐτὸ ἐν πᾶσιν*». οἱ χοροὶ τὸ «*Κύριε, ἐλέησον*» ἑκατόν, ἐνῶ ὁ ἱερεὺς σφραγίσας καὶ πάλιν τρεῖς μετὰ τοῦ τιμίου Σταυροῦ, κλίνει τὴν κεφαλὴν κ.λπ., καὶ κατὰ μικρὸν ἀνίσταται ἄχρι πληρώσεως τῆς β΄ ἑκατοντάδος.

Γ΄ ΠΡΟΣΚΥΝΗΣΙΣ. Εἶτα, στραφεὶς ἐπὶ δεξιὰ, ἴσταται βλέπων πρὸς δυσμὰς καὶ ὑψοῖ τὸν τίμιον Σταυρὸν, ἐκφωνῶν «*Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου... καὶ πάσης τῆς ἐν Χριστῷ ἡμῶν ἀδελφότητος*». οἱ χοροὶ τὴν γ΄ ἑκατοντάδα, κ.τ.λ. ὡς προεγράφησαν.

Δ΄ ΠΡΟΣΚΥΝΗΣΙΣ. Αὐθις ὁ ἱερεὺς στραφεὶς ἐπὶ τὰ δεξιὰ, ἴσταται βλέπων πρὸς νότον καὶ ὑψοῖ τὸν τίμιον Σταυρὸν λέγων «*Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους, ζωῆς, εἰρήνης, ὑγείας, σωτηρίας, συγχωρήσεως καὶ ἀφέσεως τῶν ἀμαρτιῶν τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ, ἐπιτρόπων, ἐνοριτῶν καὶ συνδρομητῶν τῆς ἀγίας ἐκκλησίας ταύτης σὺν γυναιξὶ καὶ τοῖς τέκνοις αὐτῶν*». οἱ χοροὶ τὴν δ΄ ἑκατοντάδα, κ.τ.λ. ὡς προεγράφησαν.

Ε΄ ΠΡΟΣΚΥΝΗΣΙΣ. Τέλος ὁ ἱερεὺς στρέφεται ἐπὶ τὰ δεξιὰ, ἴσταται βλέπων πρὸς ἀνατολὰς καὶ ὑψοῖ τὸν τίμιον Σταυρὸν, ἐκφωνῶν «*Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ πάσης ψυχῆς χριστιανῶν ὀρθοδόξων, ὑγείας τε καὶ σωτηρίας καὶ ἀφέσεως τῶν ἀμαρτιῶν αὐτῶν*». οἱ χοροὶ τὴν ε΄ ἑκατοντάδα, κ.τ.λ. ὡς προεγράφησαν.

ΚΥΡΙΑ ΥΨΩΣΙΣ. Μετὰ ταῦτα γίνεται ἡ κυρίως ὑψωσις· ὁ ἱερεὺς ἰστάμενος πρὸ τοῦ τετραποδίου καὶ βλέπων πρὸς ἀνατολὰς ὑψοῖ τὸν τίμιον Σταυρὸν ψάλλων τὸ κοντάκιον «*Ὁ ὑψωθείς ἐν τῷ σταυρῷ ἐκουσίως*», εὐλογεῖ μετὰ τοῦ τιμίου Σταυροῦ τὸν λαόν, ἀποθέτει αὐτὸν ἐπὶ τοῦ δίσκου καὶ προσκυνεῖ αὐτόν, ψάλλων «*Τὸν σταυρὸν σου προσκυνούμεν, δέσποτα, καὶ τὴν ἀγίαν σου ἀνάστασιν δοξάζομεν*», ὃ ἐπαναλαμβάνει ἕκαστος τῶν χορῶν ἀνά μίαν· εἶθ' οὕτως οἱ χοροὶ τὰ ἰδιόμελα «*Δεῦτε, πιστοὶ*» κ.λπ.· τούτων ψαλλομένων, προσέρχεται ὁ λαὸς εἰς προσκύνησιν τοῦ τιμίου Σταυροῦ, ἧς πληρωθείσης, ὁ β΄ χορὸς ψάλλει τὸ ἀπολυτίκιον «*Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου*» ἅπαξ.

*

Ἐν ὅσῳ δὲ γίνεται ἡ προσκύνησις, ψάλλομεν τὰ παρόντα Ἰδιόμελα.

Ἦχος β΄.

Δεῦτε πιστοί, τὸ ζωοποιὸν ξύλον προσκυνήσωμεν, ἐν ᾧ Χριστὸς ὁ Βασιλεὺς τῆς δόξης ἐκουσίως χειρὰς ἐκτείνας, ὑψωσεν ἡμᾶς εἰς τὴν ἀρχαίαν μακαριότητα, οὓς πρὶν ὁ ἐχθρὸς, δι' ἡδονῆς συλήσας, ἐξορίστους Θεοῦ πεποίηκε. Δεῦτε πιστοὶ ξύλον προσκυνήσωμεν, δι' οὗ ἠξιώθημεν, τῶν ἀοράτων ἐχθρῶν συντρίβειν τὰς κάρας. Δεῦτε πᾶσαι αἱ πατριαὶ τῶν ἐθνῶν, τὸν Σταυρὸν τοῦ Κυρίου ὑμνοῖς τιμήσωμεν. Χαίροις Σταυρὲ τοῦ πεσόντος Ἀδάμ ἢ τελεία λύτρωσις. Ἐν σοὶ οἱ πιστότατοι βασιλεῖς ἡμῶν καυχῶνται, ὡς τῆ σῆ δυνάμει, Ἰσσηλίτην λαὸν κραταιῶς ὑποτάττοντες. Σὲ νῦν μετὰ φόβου χριστιανοὶ ἀσπαζόμενοι, τὸν ἐν σοὶ προσπαγέοντα Θεὸν δοξάζομεν, λέγοντες· Κύριε, ὁ ἐν αὐτῷ σταυρωθεὶς, ἐλέησον ἡμᾶς, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος.

Ἦχος πλ. α΄.

Δεῦτε λαοί, τὸ παράδοξον θαῦμα καθορῶντες, τοῦ Σταυροῦ τὴν δύναμιν προσκυνήσωμεν· ὅτι ξύλον ἐν Παραδείσῳ θάνατον ἐβλάστησε· τὸ δέ, τὴν ζωὴν ἐξήνθησεν, ἀναμάρτητον ἔχον προσηλωμένον τὸν Κύριον, ἐξ οὗ πάντα τὰ ἔθνη, ἀφθαρσίαν τρυγῶντες, κραυγάζομεν· Ὁ διὰ Σταυροῦ θάνατον καταργήσας, καὶ ἡμᾶς ἐλευθερώσας, δόξα σοι.

Ὁ αὐτός.

Ἡ φωνὴ τῶν Προφητῶν σου, Ἡσαΐου καὶ Δαυΐδ, ἐπληρώθη ὁ Θεός, ἢ λέγουσα· Ἦξουσι πάντα τὰ ἔθνη Κύριε, καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιόν σου· ἰδοὺ γὰρ ὁ λαός, ὃς τῆς σῆς ἀγαθὴ χάριτος πεπλήρωται, ἐν ταῖς αὐλαῖς σου Ἱερουσαλήμ. Ὁ Σταυρὸν ὑπομείνας ὑπὲρ ἡμῶν, καὶ τῆ ἀναστάσει σου ζωοποιῶν, φύλαξον καὶ σῶσον ἡμᾶς.

Ἦχος πλ. β΄.

Σήμερον τὸ φυτὸν τῆς ζωῆς, ἐκ τῶν τῆς γῆς ἀδύτων ἀνιστάμενον, τοῦ ἐν αὐτῷ παγέντος Χριστοῦ, πιστοῦται τὴν ἀνάστασιν· καὶ ἀνυψούμενον χερσὶν ἱεραῖς, τὴν αὐτοῦ πρὸς οὐρανούς καταγγέλλει ἀνύψωσιν, δι' ἧς τὸ ἡμέτερον φύραμα, ἐκ τῆς εἰς γῆν καταπτώσεως, εἰς οὐρανούς πολιτεύεται· διὸ εὐχαρίστως βοήσωμεν· Κύριε, ὁ ὑψωθείς ἐν αὐτῷ, καὶ δι' αὐτοῦ συνυψώσας ἡμᾶς, τῆς οὐρανίου χαρᾶς ἀξίωσον τοὺς ὑμνοῦντάς σε.

Ὁ αὐτός.

Ὁ τετραπέρατος κόσμος σήμερον ἀγιάζεται, τοῦ τετραμεροῦς ὑψουμένου σου Σταυροῦ, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ τὸ κέρασ τῶν πιστῶν, συνυψοῦται βασιλέων ἡμῶν, ἐν αὐτῷ τῶν δυσμενῶν συντριβόντων τὰ κέρατα. Μέγας εἶ Κύριε, καὶ θαυμαστός ἐν τοῖς ἔργοις σου! δόξα σοι.

Ὁ αὐτός.

Τῶν Προφητῶν αἱ φωναί, τὸ Ξύλον τὸ ἅγιον προκατήγγειλαν, δι' οὗ τῆς ἀρχαίας ἠλευθερώθη κατάρας, τῆς τοῦ θανάτου ὁ Ἀδάμ· ἢ κτίσις σήμερον, ὑψουμένου τούτου, συνυψοῖ τὴν φωνήν, τὸ ἐκ Θεοῦ αἰτουμένη πλούσιον

ἔλεος. Ἄλλ' ὁ μόνος ἐν ἐλέει ἀμέτρητος Δέσποτα, ἰλασμόν γενοῦ ἡμῖν, καὶ σῶσον τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Δόξα. Καὶ νῦν. Ἦχος πλ. δ΄.

Ἡ φωνὴ τοῦ Προφήτου σου Μωυσέως ὁ Θεός, πεπλήρωται ἢ λέγουσα· Ὅψεσθε τὴν ζωὴν ὑμῶν κρεμαμένην, ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν ὑμῶν. Σήμερον Σταυρὸς ὑψοῦται, καὶ κόσμος ἐκ πλάνης ἠλευθέρωται. Σήμερον τοῦ Χριστοῦ ἡ Ἀνάστασις ἐγκαινίζεται, καὶ τὰ πέρατα τῆς γῆς ἀγάλλονται, ἐν κυμβάλοις δαυϊτικοῖς ὕμνον σοι προσφέροντα, καὶ λέγοντα· Εἰργάσω σωτηρίαν ἐν μέσῳ τῆς γῆς ὁ Θεός, Σταυρὸν καὶ τὴν Ἀνάστασιν, δι' ὧν ἡμᾶς ἔσωσας, ἀγαθὴ καὶ φιλόανθρωπε. Παντοδύναμε Κύριε, δόξα σοι.

Καὶ Ἀπόλυσις.

Εἰς τὴν Θεῖαν Λειτουργίαν

Ὁ διάκονος τὰ εἰρηνικὰ
καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν ἐκφώνησιν·
Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα...

Τὰ Ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς.

Ἀντίφωνον Α΄. Ἦχος β΄. Ψαλμὸς κα΄ (21).

Στίχ. α΄. Ὁ Θεός, ὁ Θεός μου, πρόσχες μοι· ἵνα τί ἐγκατέλιπές με; Μακρὰν ἀπὸ τῆς σωτηρίας μου οἱ λόγοι τῶν παραπτωμάτων μου. (κα΄ 2)

Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, * Σῶτερ, σῶσον ἡμᾶς.

Στίχ. β΄. Ὁ Θεός μου, κεκράξομαι ἡμέρας, καὶ οὐκ εἰσακούση, καὶ νυκτός, καὶ οὐκ εἰς ἄνοιαν ἐμοί. (κα΄ 3)

Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, * Σῶτερ, σῶσον ἡμᾶς.

Στίχ. γ΄. Πάντες οἱ θεωροῦντές με ἐξεμυκτήρισάν με, ἐλάλησαν ἐν χεῖλεσιν, ἐκίνησαν κεφαλὴν. (κα΄ 8)

Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, * Σῶτερ, σῶσον ἡμᾶς.

Στίχ. δ'. Περιεκύκλωσάν με μόσχοι πολλοί,
ταῦροι πίονες περιέσχον με. (κα' 13)

Δόξα. Καὶ νῦν.

Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, * Σῶτερ, σῶ-
σον ἡμᾶς.

Ὁ διάκονος τὴν μικρὰν συναπτὴν
καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν ἐκφώνησιν·
Ὅτι σὸν τὸ κράτος...

Ἀντίφωνον Β'. ᾠχος β'. Ψαλμὸς ογ' (73).

Στίχ. α'. Ἰνατί, ὁ Θεός, ἀπώσω εἰς τέλος; ὠρ-
γίσθη ὁ θυμός σου ἐπὶ πρόβατα νομῆς σου;
(ογ' 1)

Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, * ὁ σαρκὶ σταυρω-
θεῖς, * ψάλλοντάς σοι, Ἀλληλούϊα.

Στίχ. β'. Μνήσθητι τῆς συναγωγῆς σου, ἧς ἐ-
κτίσω ἀπ' ἀρχῆς. (ογ' 2)

Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, * ὁ σαρκὶ σταυρω-
θεῖς, * ψάλλοντάς σοι, Ἀλληλούϊα.

Στίχ. γ'. Ἐλυτρώσω ῥάβδον κληρονομίας
σου, ὄρος Σιών τοῦτο, ὃ κατεσκήνωσας ἐν
αὐτῷ. (ογ' 2)

Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, * ὁ σαρκὶ σταυρω-
θεῖς, * ψάλλοντάς σοι, Ἀλληλούϊα.

Στίχ. δ'. Ὁ δὲ Θεὸς βασιλεὺς ἡμῶν πρὸ αἰώ-
νων, εἰργάσατο σωτηρίαν ἐν μέσῳ τῆς γῆς.
(ογ' 12)

Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, * ὁ σαρκὶ σταυρω-
θεῖς, * ψάλλοντάς σοι, Ἀλληλούϊα.

Δόξα. Καὶ νῦν.

Ὁ μονογενὴς Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ, * ἀ-
θάνατος ὑπάρχων * καὶ καταδεξάμενος * διὰ
τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν * σαρκωθῆναι ἐκ
τῆς ἀγίας Θεοτόκου * καὶ ἀειπαρθένου Μα-
ρίας, * ἀτρέπτως ἐνανθρωπήσας, * σταυρω-
θεῖς τε, Χριστὲ ὁ Θεός, * θανάτῳ θάνατον
πατήσας, * εἷς ὢν τῆς ἀγίας Τριάδος, * συν-
δοξαζόμενος τῷ Πατρὶ * καὶ τῷ ἀγίῳ Πνεύ-
ματι, * σῶσον ἡμᾶς.

Ὁ διάκονος τὴν μικρὰν συναπτὴν
καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν ἐκφώνησιν·
Ὅτι ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος...

Ἀντίφωνον Γ'. ᾠχος α'. Ψαλμὸς 117 (98).

Στίχ. α'. Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν, ὀργιζέσθω-
σαν λαοί· ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν Χερουβίμ,
σαλευθήτω ἡ γῆ. (117 1)

Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου, καὶ εὐλόγησον
τὴν κληρονομίαν σου, νίκας τοῖς βασιλεῦσι
κατὰ βαρβάρων δωρούμενος, καὶ τὸ σὸν φυ-
λάττων, διὰ τοῦ Σταυροῦ σου πολίτευμα.

Στίχ. β'. Κύριος ἐν Σιών μέγας καὶ ὑψηλὸς ἐ-
στιν ἐπὶ πάντας τοὺς λαούς. (117 2)

Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου, ...

Στίχ. γ'. Ἐξομολογησάσθωσαν τῷ ὀνόματι
σου τῷ μεγάλῳ, ὅτι φοβερὸν καὶ ἅγιόν ἐστι.
(117 3)

Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου, ...

ΜΙΚΡΑ ΕΙΣΟΔΟΣ

Εἰσοδικόν. ᾠχος β'.

Ἐψοῦτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν * καὶ προ-
σκυνεῖτε τῷ ὑποποδίῳ τῶν ποδῶν αὐτοῦ, *
ὅτι ἅγιός ἐστι. * (117 5). Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θε-
οῦ, * ὁ σαρκὶ σταυρωθεῖς, * ψάλλοντάς σοι·
Ἀλληλούϊα.

Τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς. ᾠχος α'.

Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου, καὶ εὐλόγησον
τὴν κληρονομίαν σου, νίκας τοῖς βασιλεῦσι
κατὰ βαρβάρων δωρούμενος, καὶ τὸ σὸν φυ-
λάττων, διὰ τοῦ Σταυροῦ σου πολίτευμα.

Κοντάκιον τῆς ἑορτῆς.

(Ψάλλεται ἀπὸ 14' ἕως κα' Σεπτεμβρίου).

ᾠχος δ'. Αὐτόμελον.

Ὁ ὑψωθεὶς ἐν τῷ Σταυρῷ ἐκουσίως, * τῇ ἐ-
πωνύμῳ σου καινῇ πολιτείᾳ * τοὺς οἰκτιρ-
μούς σου δώρησαι, * Χριστὲ ὁ Θεός· * εὐ-
φρανὸν ἐν τῇ δυνάμει σου * τοὺς πιστοὺς
βασιλεῖς ἡμῶν, * νίκας χορηγῶν αὐτοῖς * κα-
τὰ τῶν πολεμίων· * τὴν συμμαχίαν ἔχοιεν
τὴν σὴν, * ὄπλον εἰρήνης, * ἀήττητον τρό-
πιον.

ΤΡΙΣΑΓΙΟΣ ΥΜΝΟΣ

Ἀντὶ τοῦ Τρισαγίου.

Τὸν Σταυρόν σου προσκυνοῦμεν Δέσποτα, καὶ τὴν ἁγίαν σου Ἀνάστασιν δοξάζομεν. (τρὶς)

Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ ἁγίῳ Πνεύματι. Καὶ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Καὶ τὴν ἁγίαν σου Ἀνάστασιν δοξάζομεν.

Δύναμις. Τὸν Σταυρόν σου προσκυνοῦμεν Δέσποτα, καὶ τὴν ἁγίαν σου Ἀνάστασιν δοξάζομεν.

* * *

Ἀπόστολον καὶ Εὐαγγέλιον τῆς ἑορτῆς.

Προκείμενον καὶ Ἀλληλουῖα τῆς ἑορτῆς.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Προκείμενον. ᾠδὴ βαρῦς. (Ψαλμὸς 117).

Ὑψοῦτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν καὶ προσκυνεῖτε τῷ ὑποποδίῳ τῶν ποδῶν αὐτοῦ, ὅτι ἅγιός ἐστι. (117 5)

Στίχ. α'. Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν, ὀργιζέσθωσαν λαοί· ὁ καθημένος ἐπὶ τῶν Χερουβίμ, σαλευθήτω ἡ γῆ. (117 1)

Στίχ. β'. Κύριος ἐν Σιών μέγας καὶ ὑψηλός ἐστιν ἐπὶ πάντας τοὺς λαούς. (117 2)

Πρὸς Κορινθίους Α' Ἐπιστολῆς Παύλου τὸ Ἀνάγνωσμα. (α' 18-24)

Ἀδελφοί, ὁ λόγος ὁ τοῦ σταυροῦ τοῖς μὲν ἀπολλυμένοις μωρία ἐστὶ, τοῖς δὲ σωζόμενοις ἡμῖν δύναμις Θεοῦ ἐστὶ. Γέγραπται γάρ· «Ἀπολῶ τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν, καὶ τὴν σύνεσιν τῶν συνετῶν ἀθετήσω». Ποῦ σοφός; Ποῦ γραμματεὺς; Ποῦ συζητητὴς τοῦ αἰῶνος τούτου; Οὐχὶ ἐμώρανεν ὁ Θεὸς τὴν σοφίαν τοῦ κόσμου τούτου; Ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῇ σοφίᾳ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἔγνω ὁ κόσμος διὰ τῆς σοφίας τὸν Θεόν, εὐδόκησεν ὁ Θεὸς διὰ τῆς μωρίας τοῦ κηρύγματος σῶσαι τοὺς πιστεύοντας. Ἐπειδὴ καὶ Ἰουδαῖοι σημεῖον αἰτοῦσι καὶ Ἕλληνες σοφίαν ζητοῦσιν, ἡμεῖς δὲ κηρύσσομεν Χριστὸν ἐσταυρωμένον, Ἰουδαίοις μὲν σκάν-

δαλον, Ἕλλησι δὲ μωρίαν, αὐτοῖς δὲ τοῖς κλητοῖς, Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησι, Χριστὸν Θεοῦ δύναμιν καὶ Θεοῦ σοφίαν.

Ἀλληλουῖα (γ'). ᾠδὴ α'. (Ψαλμὸς 117).

Στίχ. α'. Ἴνα τί, ὁ Θεός, ἀπώσω εἰς τέλος, ὀργίσθη ὁ θυμὸς σου ἐπὶ πρόβατα νομῆς σου; (ογ' 1)

Στίχ. β'. Μνήσθητι τῆς συναγωγῆς σου, ἧς ἐκτήσω ἀπ' ἀρχῆς· ἐλυτρώσω ῥάβδον κληρονομίας σου, ὄρος Σιών τοῦτο, ὁ κατεσκήνωσας ἐν αὐτῷ. (ογ' 2)

Στίχ. γ'. Ὁ δὲ Θεὸς βασιλεὺς ἡμῶν πρὸ αἰώνων, εἰργάσατο σωτηρίαν ἐν μέσῳ τῆς γῆς. (ογ' 12)

Στίχ. δ'. Σὺ συνέθλασας τὴν κεφαλὴν τοῦ δράκοντος, ἔδωκας αὐτὸν βρῶμα λαοῖς τοῖς αἰθίοπι. (ογ' 14)

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην
(ιθ' 6-11, 13-20, 25-28, 30).

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, συμβούλιον ἐποίησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι κατὰ τοῦ Ἰησοῦ ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσι. Καὶ παρεγένοντο πρὸς Πιλάτον λέγοντες· Σταύρωσον σταύρωσον. Λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· Λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς καὶ σταυρώσατε, ἐγὼ γὰρ οὐχ εὐρίσκω ἐν αὐτῷ αἰτίαν. Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· Ἡμεῖς νόμον ἔχομεν, καὶ κατὰ τὸν νόμον ὀφείλει ἀποθανεῖν, ὅτι υἱὸν Θεοῦ ἑαυτὸν ἐποίησεν. Ὅτε οὖν ἤκουσεν ὁ Πιλάτος τοῦτον τὸν λόγον, μᾶλλον ἐφοβήθη, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ πραιτώριον πάλιν καὶ λέγει τῷ Ἰησοῦ· Πόθεν εἶ σύ; ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπόκρισιν οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ. Λέγει οὖν αὐτῷ ὁ Πιλάτος· Ἐμοὶ οὐ λαεῖς; οὐκ οἶδας ὅτι ἐξουσίαν ἔχω ἀπολῦσαί σε καὶ ἐξουσίαν ἔχω σταυρῶσαί σε; ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Οὐκ εἶχες ἐξουσίαν κατ' ἐμοῦ οὐδεμίαν εἰ μὴ ἦν δεδομένον σοι ἄνωθεν· διὰ τοῦτο ὁ παραδούς μέ σοι μείζονα ἁμαρτίαν ἔχει. Ὁ οὖν Πιλάτος ἀκούσας τῶν λόγων τούτων ἤγαγεν ἔξω τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ βήματος εἰς τόπον λεγόμενον Λιθόστρωτον, Ἑβραϊστὶ δὲ Γαβ-

βαθᾶ ἦν δὲ Παρασκευὴ τοῦ πάσχα, ὥρα ἦν ὡς ἕκτη. καὶ λέγει τοῖς Ἰουδαίοις· Ἴδε ὁ βασιλεὺς ὑμῶν. Ἐκραύγασαν οὖν ἐκεῖνοι· Ἄρον ἄρον, σταύρωσον αὐτόν. Λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· Τὸν βασιλέα ὑμῶν σταυρώσω; Ἀπεκρίθησαν οἱ ἀρχιερεῖς· Οὐκ ἔχομεν βασιλέα εἰ μὴ Καίσαρα. Τότε οὖν παρέδωκεν αὐτὸν αὐτοῖς ἵνα σταυρωθῆ. Παρέλαβον οὖν τὸν Ἰησοῦν καὶ βαστάζων αὐτῷ τὸν σταυρὸν ἐξῆλθεν εἰς τὸν λεγόμενον Κρανίου Τόπον, ὃ λέγεται Ἑβραϊστὶ Γολγοθᾶ, ὅπου αὐτὸν ἐσταύρωσαν, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄλλους δύο ἐντεῦθεν καὶ ἐντεῦθεν, μέσον δὲ τὸν Ἰησοῦν. Ἐγραψεν δὲ καὶ τίτλον ὁ Πιλάτος καὶ ἔθηκεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ· ἦν δὲ γεγραμμένον· Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. Τοῦτον οὖν τὸν τίτλον πολλοὶ ἀνέγνωσαν τῶν Ἰουδαίων, ὅτι ἐγγὺς ἦν ὁ τόπος τῆς πόλεως ὅπου ἐσταυρώθη ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἦν γεγραμμένον Ἑβραϊστὶ, Ρωμαϊστὶ, Ἑλληνιστί. Εἰστήκεισαν δὲ παρὰ τῷ σταυρῷ τοῦ Ἰησοῦ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ ἡ ἀδελφὴ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, Μαρία ἡ τοῦ Κλωπᾶ καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ. Ἰησοῦς οὖν ἰδὼν τὴν μητέρα καὶ τὸν μαθητὴν παρεστῶτα ὃν ἠγάπα, λέγει τῇ μητρί· Γύναι, ἴδε ὁ υἱός σου. Εἶτα λέγει τῷ μαθητῇ· Ἴδε ἡ μήτηρ σου. Καὶ ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας ἔλαβεν αὐτὴν ὁ μαθητὴς εἰς τὰ ἴδια. Μετὰ τοῦτο εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἤδη πάντα τετέλεσται, κλίνας τὴν κεφαλὴν παρέδωκεν τὸ πνεῦμα. Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι, ἵνα μὴ μείνη ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τὰ σώματα ἐν τῷ σαββάτῳ, ἐπεὶ παρασκευὴ ἦν· ἦν γὰρ μεγάλη ἡ ἡμέρα ἐκεῖνου τοῦ σαββάτου· ἠρώτησαν τὸν Πιλάτον ἵνα κατεαῶσιν αὐτῶν τὰ σκέλη, καὶ ἀρθῶσιν. Ἦλθον οὖν οἱ στρατιῶται, καὶ τοῦ μὲν πρώτου κατέαξαν τὰ σκέλη καὶ τοῦ ἄλλου τοῦ συσταυρωθέντος αὐτῷ· ἐπὶ δὲ τὸν Ἰησοῦν ἐλθόντες ὡς εἶδον αὐτὸν ἤδη τεθνηκότα, οὐ κατέαξαν αὐτοῦ τὰ σκέλη, ἀλλ' εἰς τῶν στρατιωτῶν λόγῃ αὐτοῦ τὴν πλευρὰν ἐνυξε, καὶ εὐθέως ἐξῆλθεν αἷμα καὶ ὕδωρ. Καὶ ὁ ἑωρακὼς μεμαρτύρηκε, καὶ ἀληθινὴ ἐστιν ἡ μαρτυρία αὐτοῦ.

Δόξα σοι, Κύριε, δόξα σοι.

Καὶ γίνεται τὸ κήρυγμα τοῦ θεοῦ λόγου.

Καὶ καθεξῆς ἡ Θεία Λειτουργία τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου.

Εἰς τό· Ἐξαιρέτως τῆς Παναγίας...

Ὁ α' εἰρμὸς τῆς θ' ᾠδῆς τοῦ κανόνος.

Ἦχος πλ. δ'.

Μυστικὸς εἶ Θεοτόκε Παράδεισος, ἀγεωργήτως βλαστήσασα Χριστόν, ὑφ' οὔ τὸ τοῦ Σταυροῦ, ζωηφόρον ἐν γῆ, προφυτούργηται δένδρον· δι' οὔ νῦν ὑψουμένου, προσκυνοῦντες αὐτόν, σὲ μεγαλύνομεν.

Κοινωνικόν. Ψαλμὸς δ' (4).

Ἐσημειώθη ἐφ' ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου, Κύριε. Ἀλληλούϊα.

Μετὰ τὴν μετάδοσιν.

Ἄντι τοῦ «Εἶδομεν τὸ φῶς...», τὸ «Σῶσον Κύριε τὸν λαόν σου...».

Εἰς τό· Πάντοτε, νῦν καὶ ἀεί...

Ἦχος β'.

Πληρωθήτω τὸ στόμα ἡμῶν * αἰνέσεώς σου, Κύριε, * ὅπως ἀνυμνήσωμεν τὴν δόξαν σου, * ὅτι ἠξίωσας ἡμᾶς * τῶν ἁγίων σου μετασχεῖν μυστηρίων· * τήρησον ἡμᾶς ἐν τῷ σῶ ἁγιασμῷ, * ὅλην τὴν ἡμέραν * μελετῶντας τὴν δικαιοσύνην σου. * Ἀλληλούϊα, ἀλληλούϊα, ἀλληλούϊα.

Μετὰ τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχὴν. Ἦχος β'.

Εἶη τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον * ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος. (ἐκ γ')

Ἀπόλυσις· Ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν, ταῖς πρεσβείαις τῆς παναχράντου αὐτοῦ μητρὸς, δυνάμει τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ, οὔ τὴν ὑψωσιν ἐορτάζομεν, προστασίαις τῶν τιμίων...

Δι' εὐχῶν... Ἀμήν.

ΕΙΔΗΣΙΣ

Ἰστέον, ὅτι, ἥ ἂν ἡμέρα τύχη ἢ σεβάσμιος αὐτῆ Ἐορτή, εἴτε Σαββάτῳ εἴτε Κυριακῇ, τυρὸν ἢ ὠὸν ἢ ἰχθὺν οὐκ ἐσθίωμεν, εἰ μὴ μόνον ἔλαιον καὶ οἶνον, εὐχαριστοῦντες Χριστῷ τῷ Θεῷ ἡμῶν.

* * * * *

ΙΕΡΑΤΙΚΟΝ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑ ΥΨΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΤΙΜΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Ἐψῶν τὸν δίσκον πρὸς ἀνατολάς, λέγει·
Σοφία· ὀρθοί. Ἀποθέμενος δ' αὐτὸν
ἐπὶ τοῦ τετραποδίου, θυμιᾷ κύκλω αὐτοῦ
σταυροειδῶς, ψάλλων· (Ἦχος α΄.)

Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου, καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου, νίκας τοῖς βασιλεῦσι κατὰ βαρβάρων δωρούμενος, καὶ τὸ σὸν φυλάττων, διὰ τοῦ Σταυροῦ σου πολίτευμα.

Πρὸς ἀνατολάς: Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου, δεόμεθά σου, ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον.

Πρὸς βορρᾶν: Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν Γένους, πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας ἐν τῷ κράτει ἡμῶν, τοῦ κατὰ ξηράν, θάλασσαν καὶ ἀέρα φιλοχρίστου ἡμῶν στρατοῦ καὶ ὑπὲρ τοῦ Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν ἐπὶ πλεον συνεργῆσαι καὶ κατευοδῶσαι αὐτὸ ἐν πᾶσιν.

Πρὸς δυσμάς: Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου (δεῖνος) καὶ πάσης τῆς ἐν Χριστῷ ἡμῶν ἀδελφότητος.

Πρὸς νότον: Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους, ζωῆς, εἰρήνης, ὑγείας, σωτηρίας, συγχωρήσεως καὶ ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ, ἐπιτρόπων, ἐνοριτῶν καὶ συνδρομητῶν τῆς ἀγίας ἐκκλησίας ταύτης σὺν γυναιξὶ καὶ τοῖς τέκνοις αὐτῶν.

Πρὸς ἀνατολάς: Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ πάσης ψυχῆς χριστιανῶν ὀρθοδόξων, ὑγείας τε καὶ σωτηρίας καὶ ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν.

Κοντάκιον. Ἦχος δ΄. Αὐτόμελον.

Ὁ ὑψωθείς ἐν τῷ Σταυρῷ ἐκουσίως, * τῇ ἐπωνύμῳ σου καινῇ πολιτείᾳ * τοὺς οἰκτιρμούς σου δώρησαι, * Χριστὲ ὁ Θεός· * εὐ-

φρανὸν ἐν τῇ δυνάμει σου * τοὺς πιστοὺς βασιλεῖς ἡμῶν, * νίκας χορηγῶν αὐτοῖς * κατὰ τῶν πολεμίων· * τὴν συμμαχίαν ἔχοιεν τὴν σὴν, * ὄπλον εἰρήνης, * ἀήττητον τρόπαιον.

Ἦχος β΄.

Τὸν Σταυρὸν σου προσκυνοῦμεν Δέσποτα, καὶ τὴν ἀγίαν σου Ἀνάστασιν δοξάζομεν.

* * * * *